

Bratislavský KURIRÉR®

140 000 VÝTLAČKOV

www.bratislavskykurier.sk

ZADARMO

NOVINY PRE BRATISLAVČANOV A NÁVŠTEVNÍKOV HLAVNÉHO MESTA

Osud parkovania
v Starom Meste
je nejasný

str. 2

Oslavy zatiekli
nezmyselné
obvinenia

str. 5

Pripomíname si
25. výročie
dobytia Everestu

str. 9

BRATISLAVU ZAPLAVILO VYŠE 30-TISÍC PSOV Z 59 KRAJÍN

Viac ako tridsaťtisíc psov všetkých rás, veľkostí a farieb – to je bilancia najväčšej svetovej výstavy psov, ktorá sa minulý týždeň konala v bratislavskej Inchebe. Počas štyroch dní boli aj ulice Bratislavy doslova zaplavené štvornohými miláčikmi, s ktorými sa ich majitelia snažili získať nejakú trofej.

Približne 350 vystavujúcich plemien pochádzalo z 59 krajín sveta. O ich kvalite a kráse rozhodovalo 180 rozhodcov zo 134 štátov. Psy súťažili v desiatich skupinách - ovčiarske a pastierske psy, jazvečíky, špice a pôvodné plemená, teriery, duriče a farbiare, chrty, jednou veľkou skupinou boli pinče, bradáče, molosoidné plemená a švajčiarske pastierske psy. Ďalej súťažili stavače, spoločenské plemená a napokon slediče, prinášače a vodné psy.

Okrem štandardných ocenení sa udeľovala aj cena Najkrajší junior výstavy, Najkrajší veterán výstavy, Víťaz národných plemien a celkový Víťaz Svetovej výstavy Bratislava 2009.

(vs)

FOTO SME - Pavol Funtál

OPRAVA DLAŽBY NEPOTEŠILA TURISTOV ANI PODNIKY

Staré Mesto pokračuje v rekonštrukciách dlažby svojich ulíc. Na jar investovala mestská časť do dlažby na Strakovej ulici a na Rybárskej bráne. Od polovice septembra sa renovujú aj Sedlárska a časť Laurinskej ulice. Občan zrejme túto snahu ocení, menej už však návštevníci nášho mesta a majitelia príslušných prevádzok, ktorých „odrezali“ od zákazníkov.

Druhú etapu obnovy spustilo Staré Mesto 15. septembra, čo v mnohých vyvoláva rozčarovanie, nakoľko jeseň je rovnako bohatá na turistov, ako letná sezóna.

September býva už tradične mesiacom mnohých kultúrnych, športových a iných podujatí, ktoré lákajú návštevníkov do centra. Spomeňme iba minulotýždňovú výstavu psov, ktorá doslova zaplavila naše mesto, či kvalifikačný zápas Slovensko – Slovinsko, nehovoriac o mnohých kongresoch a pracovných rokovaní, ktoré sú po lete opäť v prúde.

Zaujímalo nás preto, či nebolo možné opravy posunúť na neskorší termín. „Domnievame sa, že turistická sezóna vyvrcholila počas prázdninových mesiacov, preto sme pokračovanie rekon-

štrukčných prác naplánovali na polovicu septembra. Treba brať do úvahy, že výmena dlažby zvolenou technológiou nie je možná v daždivom počasí. Aj to bol jeden z impulzov, ktorý nás viedol k zvolienu tohto termínu,“ povedala hovorkyňa Starého Mesta Alena Kopřivová.

Opravy realizuje spoločnosť Technické služby stavby Bratislava, ktoré opravovali aj predchádzajúce štyri ulice historickej mestskej časti. Dodávateľ bol vybratý na základe súťaže.

(pokračovanie na str. 5)

Tisíce zahraničných návštevníkov rozkopaná pešia zóna nepotešila

STAROMESTSKÁ MATRIKA SA ŠTAHUJE

V dňoch 15. – 18. októbra 2009 sa staromestský matričný úrad a súčasne aj ohlasovňa pobytu presťahujú z Heydukovej ul. č. 25 na Vajanského nábrežie č. 3 v Bratislave. Matrika sa tak vráti tam, kde dlhé roky pôsobila, a kde ju najmä starší Staromešťania ešte stále zo zvyku hľadajú.

Úmrtná matrika svoje služby vo štvrtok 15. októbra nebude poskytovať. V piatok 16. októbra bude klientom k dispozícii už na Vajanského nábreží č. 3, 1. posch., č. dverí 104 v čase od 8. do 12. h.

Od pondelka 19. októbra sa pracovný režim matriky a ohlasovne pobytov (registrácia občanov) bude kryť s režimom miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Staré Mesto. Stránkovými dňami budú pondelok a streda od 8. – 12. h a od 12.30 – 17. h.

Od tohto dátumu budú osvedčované podpisy a fotokópie denne na Stránkovom pracovisku (Front Office) na prízemí budovy na Vajanského nábr. č. 3.

Ohlasovňa pobytu bude obyvateľom k dispozícii takisto denne od 19. októbra 2009 na Stránkovom pracovisku (Front Office) na prízemí budovy na Vajanského nábr. č. 3. Menia sa aj čísla telefónov.

(pk)

NOVÝ CELODENNÝ SMS LÍSTOK

Mestská hromadná doprava prichádza s ďalšou novinkou. Cestujúci môžu v Bratislave využívať nový typ celodenného SMS lístka, ktorý platí aj v nočnej doprave. Stačí, ak cestujúci odošlú prázdnu SMS na číslo 1124. Cestovným lístkom je až spätná SMS, ktorú dostane cestujúci. SMS lístky môžu využívať len majitelia SIM kariet slovenských mobilných operátorov.

Cena nového lístka je 3,5 eur, teda rovnaká, ako pri klasickom celodennom lístku. Takýto typ lístku môže byť výhodný najmä pre ľudí, ktorí potrebujú počas dňa viac ráz cestovať. Forma SMS lístku je tu od 17. novembra minulého roka. Podľa DPB si SMS lístok denne kúpi viac ako 8 000 cestujúcich. Momentálne je k dispozícii aj 70 minútový lístok, ktorý stojí 0,80 eur, pričom treba poslať prázdnu SMS na číslo 1100. Lístok platí bez ohľadu na tarifné pásma či počet prestupov.

(pk)

OBČANA NEZAUJÍMA, KTO BUDE PARKOVANIE SPRAVOVAŤ, ALE ČI ZAPARKUJE

Staromestská samospráva nedávno predstavila zámer, ako chce vyjsť v ústrety svojim obyvateľom v otázke parkovania. Téma sme sa venovali v uplynulom čísle, ako aj na našej internetovej stránke, kde prebieha na túto tému živá diskusia.

Nový zámer totiž prináša so sebou množstvo otázok, a to nielen pre Staromešťanov, ale všetkých Bratislavčanov. Rovnako diskutabilné je aj vypovedanie platnej zmluvy so spoločnosťou BPS Park, o čo sa snaží starosta Starého Mesta už niekoľko rokov. Nakoľko do minulého čísla sa nám nepodarilo zohnať stanovisko BPS Park, preto prinášame ich postoj, ale aj iných kompetentných strán, k aktuálnym otázkam teraz.

Najprv bola mestská časť za, teraz proti

Ohľadom údajne nevýhodnej zmluvy uzavretej minulým vedením mestskej časti v roku 2005 na 20 rokov a k snahám Starého Mesta o jej zrušenie súdnou cestou, nám konateľ BPS Park Peter Poloma povedal: „Sme prekvapení vyhláseniami starostu MČ, nakoľko naša spoločnosť si plní všetky svoje zmluvné povinnosti a na takýto postup nevidí žiaden dôvod.“

Zmluva vychádzala z predchádzajúcej 10-ročnej spolupráce a na základe obojstrannej spokojnosti zastupiteľstvo v roku 2005 odsúhlasilo 20-ročnú zmluvu, ktorá je postavená na podobných princípoch, ako tá z roku 1996. Paradoxne teraz starosta, ktorý hlasoval vtedy ako poslanec za, teraz bojuje proti nej.

Zaujímalo nás preto, na základe čoho je postoj MČ dnes iný, ako pre štyrmi rokmi. „Pred štyrmi rokmi sme nemali tú sumu informácií, akú máme dnes. Miestne zastupiteľstvo, ktorého členom som bol v roku 2005, nedostalo na stôl znenie zmluvy. Hlasovali sme vtedy o 20-ročnom prenájme parkovacích boxov spoločnosti BPS Park. Boli sme presvedčení, že máme v rukách dostatočné nástroje na regulovanie parkovania v Starom Meste. V tom čase sme mali dosah na cenu parkovného, čo bolo zakotvené v miestnom nariadení. V praxi to znamenalo, že k výške parkovného sa vyjadrovali miestni poslanci. V roku 2007 však toto nariadenie okresný prokurátor napadol. Vytkol nám aj to, že ovplyvníme cenotvorbu, hoci na to nemáme zákonný nárok. V dôsledku toho sme následne prišli o nástroj, ktorým sme mohli korigovať správanie majoritného partnera v spoločnosti, ktorým je BPS Park. Vlni na zmluvu z roku 2005 reagoval aj Protimonopolný úrad SR s tým, že sme ňou neprimerane zvýhodnili súkromnú spoločnosť. A v tomto roku sa Generálna prokuratúra SR v súvislosti s nariadením mestskej časti obrátila na Ústavný súd SR. Chce dosiahnuť jeho zrušenie, lebo nie je v súlade s platnou legislatívou. Na tieto podnety predsa nie je možné nereagovať,“ uviedol k problematike starosta Andrej Petrek.

Nové podmienky parkovania v Starom Meste sú zatiaľ v nedohľadne

Nakoľko samospráva zatiaľ nepredstavila detailnú analýzu a dopady nových zmien, či už na občana alebo rozpočet, môže sa zdať, že jediné, o čo v tomto tiahľom spore ide je to, kto bude parkovné vyberať a nerieši sa prioritne, čo a ako sa vlastne bude spravovať a či to bude vhodné pre obyvateľov, a to nielen tých miestnych.

Je to zložitý a pomalý proces

V súvislosti s plánovanou prípravou zmien sme oslovili aj starostu Starého Mesta Andreja Petreka, pričom nás zaujímalo, ako v otázkach parkovania spolupracuje mestská časť s mestom, prípadne ako hľadajú optimálne riešenie, nielen pre Staromešťanov.

„Formovanie parkovacej politiky na území celej Bratislavy je záležitosťou Mestského parkovacieho systému, čo je obchodná spoločnosť zriadená hlavným mestom. Tá spolupracuje s Vysokou školou dopravnou v Žiline. My riešime len parciálny problém, čo však nie je v rozpore s riešením hlavného mesta, ktoré sa zameriava na globálny problém parkovania. Staromestská samospráva sa zameriava na technické riešenie parkovania na území mestskej časti Bratislava-Staré Mesto. Podobne postupujú aj ďalšie bratislavské mestské časti. Parkovaniu sa venujeme celé volebné obdobie. Nie je to však proces jednoduchý, preto napreduje pomaly. Pritom sa však neodchýľujeme od základného cieľa. Tým je, aby sme zabránili znevýhodňovaniu motorizovaných Staromešťanov a umožnili im parkovanie v blízkosti ich bydlísk,“ vyjadril sa Andrej Petrek, ktorý potvrdil, že sa mu nepodarilo dohodnúť na zmenách nájmovej zmluvy s BPS Park, a tak musí podľa neho v tejto veci rozhodnúť súd.

Parkovanie je potrebné riešiť komplexne

Staré Mesto je charakteristické svojimi nárokmi na parkovanie.

Navyše, chýbajú verejné parkovacie domy a záchytné parkoviská v blízkosti centra. „Podľa mňa sa to robí nekonceptne. Bez toho, že by sa zistovalo, koľko je v zónach parkovacích plôch, koľko áut sa tam za deň otočí, koľko firiem a inštitúcií je v daných zónach, ktoré potrebujú iný režim ako obyvatelia zóny. Riešenie parkovania si vyžaduje dôsledné poznanie stavu v dopravno-inžinierskych charakteristikách statickej dopravy, v analýze stavu a až potom v návrhoch a opatreniach. Neboli nikde zverejnené dopady tohto riešenia. To, že starosta zaželel vodičom z iných MČ veľa šťastia pri hľadaní miesta, sa nám zdá byť nedostatočné zodpovedanie dopadov na statickú dopravu,“ vyjadril sa k nejasným zmenám Peter Poloma, podľa ktorého nikto neuviedol, aké náklady sú spojené s údržbou a správou parkovacích miest. Nehovoriac o komunikácii so zákazníkmi, riešení problémov a pod., pričom parkovanie je službou, o ktorú sa treba starať denne.

Spoločnosť BPS Park spravuje zhruba 2800 boxov a približne 20 % z nich je vyhradených, kam však nepatria iba firmy, ale aj zásobovacie boxy, miesta pre invalidov, školy a iné. Za takéto vyhradené miesta však nikto neplatí. BPS Park ich spravuje, platí za ne nájom, ale na nich poplatky nevyberáme. „My riešime všetky prvky statickej dopravy. Nie sme iba vyberači poplatkov, ale sme serióznym operátorom v oblasti parkovania,“ dodal Poloma. Podľa ich niekoľko rokov starého prieskumu je vo dvoch obytných domov v Starom Meste približne 1500 parkovacích miest, na čo sa občas zabúda, no aj to môže byť výrazná pomoc Staromešťanom.

„Predali sa plochy, postavili sa tam banky a biznis centrá a teraz nám tie plochy chýbajú. S parkovaním na ulici je stále väčší problém, pritom garáže nie sú naplnené. Každopádne však je to otázka aj na

magistrát. V prvom rade mesto by malo zaujať k zmenám postoj, aby boli zmeny zapracované v širšom kontexte,“ dodal Poloma.

Nakoľko ide naozaj o problematiku komplexnú, zaujímali sme sa aj o vyjadrenie hlavného mesta, konkrétne námestníka primátora Milana Číleka. „Staré Mesto je jednoznačne špecifické územie. Zámeru starostu rozumiem a nie je úplne v rozpore s koncepciou, akou sa chce mesto uberať. Je však potrebné, aby detailné kroky boli diskutované a zosúladované aj za účasti Mestského parkovacieho systému, ktorý pracuje na novej koncepcii. Už v budúcom roku by sme chceli, ak nám to legislatíva dovolí, spustiť pilotný projekt s krátkodobými zónami parkovania, aké poznáme všade v Európe.“

Otázka nákladovosti nie je prvoradá

Pokiaľ poslanci NR SR zmenia legislatívu a obce budú môcť vyberať parkovné, nastáva otázka, kto sa bude o parkovacie boxy v budúcnosti starať, či to budú naozaj samotné mestské časti alebo opäť iný dodávateľ. „V prípade, že by to bolo schválené, Staré Mesto neuvažuje o spolupráci s BPS Park či inou súkromnou parkovacou spoločnosťou. Otázka nákladovosti riešenia tohto problému nie je pre nás prvoradá. Spoplatnenie parkovania nemá za cieľ zvýšiť príjmy mestskej časti, ale vytvorí nástroj na reguláciu parkovania na území Starého Mesta. Jednou zo základných úloh miestnej samosprávy je zabezpečiť starostlivosť o komunikácie 3. a 4. triedy. To aj robíme. Údržba a čistenie boxov v súčasnej parkovacej zóne pre nás neznamená problém,“ dodal starosta.

Peter Kimijan

ZO ZASADNUTIA MIESTNEHO ZASTUPITEĽSTVA MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-STARÉ MESTO

PROTEST REŠTITUENTOV

Nájomníci z reštituovaného domu na Hviezdoslavovom námestí 16 prišli pred staromestský miestny úrad i na zasadnutie poslancov vyjadriť nespokojnosť nad ich neistou bytovou situáciou. Pod-

ľa starostu Andreja Petreka je situácia zložitá, pričom na základe žiadosti občanov prisľúbil zvolať spoločné rokovanie aj za účasti konateľa spoločnosti Tera Trade.

SCHVÁLILI PIATU ZMENU ROZPOČTU

Poslanci podporili ďalšie zmeny v rozpočte. Viac peňazí pôjde na dotácie na sociálnu oblasť, služby verejného poriadku ako aj na obnovu viacerých školských zariadení. Z navýšenia prostriedkov však vypadlo 285 000 eur na výstavbu a opravy ciest. Viacerí poslanci kritizovali doterajšie nízke (cca. 2,5 %) čerpanie prostriedkov na tieto činnosti. Podľa starostu Andreja Petreka je v tejto oblasti značný sklz a viaceré opravy sa budú robiť až v budúcom roku.

Hlasovanie - PRÍTOMNÝCH: 36 poslancov, ZA: 36, PROTI: 0, ZDRŽAL SA: 0.

Bratislavské Staré Mesto poskytnie zo svojho rozpočtu dotácie

DOČKÁ SA MALÝ TRH OBNOVY?

Na zasadnutí miestneho zastupiteľstva mestskej časti Staré Mesto predložil poslanec Martin Borguľa (predseda poslaneckého klubu SMER-SD) dva návrhy, ku ktorým o niekoľko dní usporiadal aj tlačovú besedu. Prvým návrhom bola revitalizácia Malého trhu a druhým čiastočné riešenie bývania nájomníkov v reštituovaných bytoch.

Revitalizácia Malého trhu je myšlienka, ktorá pretrváva v Starom Meste už niekoľko rokov. Nič konkrétne sa však od roku 1999 neudialo. Poslanec na tlačovej besede predstavil dve vypracované alternatívy, ako by mohol Malý trh vyzeráť. Prvá by mala jednu centrálnu uličku, v druhom prípade by boli vytvorené dve uličky s možnosťou spojenia do okruhu. Bloky stánkov rátajú s terasami. Pod dnešným trhoviskom by vzniklo podzemné parkoviisko pre 73 áut. Súčasná prehrdzená stánky by nahradilo 60 nových uzavretých predajných miest. Chýbať by nemala ani kaviareň, cukráreň, či letná čítareň. Miestni poslanci po rozprave napokon vrátili návrh na prediskutovanie do jednotlivých komisií, a to majetkovej, finančnej, dopravnej a verejného poriadku.

vo výške 2 700 eur. Vysokoškolský športový klub FTVŠ UK na Lafanconi dostane 900 € na realizáciu projektu „Športom pre zdravie“. Rade rodičov pri Gymnáziu na Grösslingovej ulici odsúhlasili poslanci 1 500 eur na projekt „Študentské olympijské hry“. Sumu 300 eur dostane Oddiel modernej gymnastiky TJ Sokol na projekt Memoriál Hermy Jochovej v modernej gymnastike. V tohtoročnom rozpočte má samospráva na dotácie vyčlenených 23 000 eur.

Hlasovanie - PRÍTOMNÝCH: 35 poslancov, ZA: 33, PROTI: 0, ZDRŽAL SA: 1, NEHLASOVÁL: 1.

kom by vzniklo podzemné parkoviisko pre 73 áut. Súčasná prehrdzená stánky by nahradilo 60 nových uzavretých predajných miest. Chýbať by nemala ani kaviareň, cukráreň, či letná čítareň. Miestni poslanci po rozprave napokon vrátili návrh na prediskutovanie do jednotlivých komisií, a to majetkovej, finančnej, dopravnej a verejného poriadku.

Druhá tlačová beseda sa týkala čiastočného riešenia nájomníkov bývajúcich v reštituovaných bytoch. Podľa jeho slov našiel vo vlastníctve Starého Mesta nebytové priestory, ktoré mestská časť nijako nevyužíva. Tieto priestory spĺňajú technické predpoklady bytu, a tak by sa dali podľa poslancu jednoducho rekonštruovať. Tento návrh však zastupiteľstvo hlasovaním zamietlo.

NARIADENIE O PARKOVANÍ ZRUŠILI, SAMOSPRAVA SA CHCE S BPS PARK SÚDIŤ

Poslanci staromestského parlamentu zrušili všeobecne záväzné nariadenie o podmienkach státiť v zóne s dopravným obmedzením. Podľa predkladateľa návrhu, starostu Andreja Petreka, bolo niekoľkokrát novelizované nariadenie z roku 1996 neúčinné a v mnohých ustanoveniach pravdepodobne aj v rozpore s Ústavou. Ako dodal, formou všeobecne záväzného nariadenia nie je možné určovať správanie a ukladať povinnosti súkromnej firme. Nariadenie, ktoré upravuje podmienky státiť v zóne s dopravným obmedzením, bolo prijaté v snahe, aby firma BPS Park konala v súlade so schválenou parkovacou politikou. Zrušenie nariadenia nebude mať podľa vedenia mestskej časti dopad na parkovanie v regulovanej zóne. Rokovania so spoločnosťou BPS Park o zmenách v zmluve, ktorá je podľa predstaviteľov samosprávy pre mestskú časť nevhodná, neboli úspešné a preto sa starosta Petrek bude snažiť o súdne zrušenie tejto zmluvy. Sven Šovčík (SDKÚ-DS) starostovi vytkol, že sa nepridal k ich žalobe zo začiatku tohto roka, ktorou navrhli vyhlásenie neplatnosti spor-

nej zmluvy. Ten však oponoval, že sa nemohol pridať, pretože jednou zo žalovaných strán je aj mestská časť, ktorej je predstaviteľom.

Staromestská samospráva pripravuje zriadenie ďalších 3 parkovacích zón s regulovaným státím motorových vozidiel. Do konca roka plánuje vytvoriť prvú zónu ohraničenú Námestím slobody, Kollárovým námestím, Mickiewiczovou ulicou, Ulicou 29. augusta, Poľnou, Karadžičovou a Legionárskou. Na budúci rok chce realizovať zónu ohraničenú Štefánikovou, Šancovou, Mýtnou, Námestím slobody, Námestím 1. mája a Hodžovým námestím. Tretia zóna vznikne na uliciach Štefánikova, Staromestská, Zámocká, Fraňa Kráľa, Palisády a Hlboká cesta.

Spoločnosť BPS Park informovala, že nevidí dôvod na vypovedanie zmluvy s mestskou časťou Bratislava-Staré Mesto. Viac k tejto problematike prinášame na strane 6.

Hlasovanie - PRÍTOMNÝCH: 34 poslancov, ZA: 34, PROTI: 0, ZDRŽAL SA: 0.

ODMENY PRE STAROSTU I KONTROLÓRKU

Starosta bratislavského Starého Mesta Andrej Petrek dostane odmenu vo výške 9 200 eur. Tieto peniaze však, ako vyhlásil ešte pred hlasovaním, venuje na „bohumilé účely“. Suma predstavuje 45 percent súčtu plátov starostu za prvý polrok tohto roka.

Odmenu za prvý polrok odsúhlasili poslanci aj miestnej kontrolórke Pauline Schmidtovej. Tá bude súčtom 15 percent z mesačných plátov za prvý štvrtrok a 13,5 percenta z mesačných plátov za druhý štvrtrok. Ondrej Dostál a Dušan Francú (obaja OKS) mali výhrady voči spôsobu predloženia

návrhu až priamo na zastupiteľstve. „Celú minútu odmenu venoval starosta na školské mikroprojekty,“ informovala Helga Jančovičová (DK). Ako dodal Kamil Procházka (nezávislý) starosta Petrek tiež finančne podporuje aktivity nadácie Horský park.

Hlasovanie 1 (odmena starostovi) - PRÍTOMNÝCH: 30 poslancov, ZA: 26, PROTI: 0, ZDRŽALI SA: 4.

Hlasovanie 2 (odmena kontrolórke) - PRÍTOMNÝCH: 28 poslancov, ZA: 23, PROTI: 0, ZDRŽALI SA: 5.

VÄČŠINE SA MALÝ TRH NEPOZDÁVAL

Poslanec Martin Borguľa (Smer-SD) prezentoval v bode „Rôzne“ projekt revitalizácie trhoviska na Poľnej ulici. Podľa neho je súčasný stav trhoviska, ktoré je náhradou za zrušený „Malý trh“, žiaľostný. Navrhované sú 2 alternatívy – s jednou centrálnou uličkou, respektíve s dvoma uličkami s možnosťou vytvorenia okruhu. Súčasťou predloženého návrhu je aj vybudovanie podzemných garáží. Náklady na revitalizáciu sú vyše 2 milióny eur.

Väčšine poslancov sa návrh nepozdával, namietali aj jeho zaradenie do programu. Viacerí odporučili, aby sa ním najprv zaoberali komisie. Za absolútny nezmysel označil tento návrh Štefan Holčík (NF), podľa ktorého do Medicekej záhrady, ktorá je historickou pamiatkou, nemožno zasahovať. Návrh napokon Martin Borguľa stiahol s tým, že jeho cieľom bolo otvoriť diskusiu o tomto probléme.

ĎALEJ SCHVÁLILI ...

Zásady hospodárenia s majetkom mestskej časti a s majetkom zvereným do správy mestskej časti Bratislava – Staré Mesto.

Pravidlá nakladania s nehnuteľným majetkom mestskej časti a s nehnuteľným majetkom zvereným do správy mestskej časti Bratislava - Staré Mesto.

Smernicu mestskej časti Bratislava – Staré Mesto, ktorou sa ustanovujú pravidlá pri organizovaní obchodných verejných súťaží.

Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti Bratislava – Staré Mesto pre cieľové skupiny seniori a občania so zdravotným postihnutím.

Zrušenie Cenovej mapy pre prevod vlastníctva nebytových priestorov v znení doplnkov.

(rm)

BEZ ĽUDÍ SI NEVIEM MALÝ TRH PREDSTAVIŤ

zelo, že provizórium na Poľnej ulici ostalo trhom bez sortimentu a v podmienkach rovnakých ako pred 25 rokmi, bez vízie a bez života. Stánky pôvodného Malého trhu neboli v žiadnom prípade krásne, krásu im dávalo to, čo bolo vystavené na predaj, a živý ruch vytvárajúci pestrú mozaiku farieb, zvukov aj vôní. Vidím, že ak nepríde silný podnet, toto zmizne natrvalo.

Pokiaľ by v Starom Meste prešiel váš návrh, kedy by sa mohla začať realizácia?

V tejto otázke nie je možné špekulovať, návrh padol, zastupiteľstvo sa vyjadrilo v tom zmysle, že nevyklučuje takéto riešenie, požaduje však predlo-

žiť stanovisko svojich príslušných poradných orgánov - komisií. Ak bude návrh schválený miestnym zastupiteľstvom vrátane rozpočtu, mestská časť - odborné zložky miestneho úradu, zabezpečia profesionálny postup takejto investičnej akcie.

S akým rozpočtom ráta projekt revitalizácie Malého trhu?

V cenách na začiatku tohto roka približne dva milióny eur.

Bez čoho si neviete Malý trh predstaviť?

Neviem si ho predstaviť bez ľudí, je to základná a nevyhnutná „substancia“.

Veronika Ševčíková

Martin Borguľa pri prezentácii jednej z možností Malého trhu

ROZHOVOR

so staromestským
poslancom
**MARTINOM
BORGUĽOM**

Prečo vám záleží na revitalizácii Malého trhu? Máte k nemu nejaký osobný vzťah?

Áno, samozrejme, vyrastal som v tejto časti mesta. Ulice Chorvátska, Poľná, Sasinkova, Moskovská a zadná prilahlá časť Medicekej záhrady boli mojím chlapčenským svetom. Vtedajší Malý trh som až tak veľmi neobluboval, lebo som musel pomáhať mame pri nákupoch.

Časom však získava človek zrelšie názory a mňa veľmi mr-

VELKOKAPACITNÉ KONTAJNERY V PETRŽALKE

Petržalská samospráva reaguje na pretrvávajúci záujem obyvateľov mestskej časti o plošné upratovanie spoločných priestorov bytových domov, pivníc či verejných priestranstiev v okolí panelákov. Do konca tohto roka preto budú rozmiestnené veľkokapacitné kontajner v ďalších 140 lokalitách, pričom každý týždeň bude na konkrétne miesto rozmiestnených priemerne osem nádob.

Na určené miesta budú kontajner pristené každý pondelok, stredu a následne je ich odvoz naplánovaný na koniec pracovného týždňa.

Bezplatná služba je viac-menej určená len pre fyzické osoby a umiestnenie odpadu zo strany právnických osôb, podnikateľov je zakázané. Občan môže v prípade zistenia porušenia zákazu podať aj anonymný podnet na petržalskej Zelenej linke – 02 / 68 286 853. Voči subjektu, ktorý poruší záväzné pravidlá, začne viesť miestny úrad správne konanie s možnosťou uloženia pokuty až do výšky 6.638 EUR (200.000 Sk). Komplexný harmonogram rozmiestnia zberných nádob do konca roka 2009 je uverejnený na oficiálnej stránke samosprávy – www.petrzalka.sk (časť – Oddelenie životného prostredia).

(pk)

PETRŽALKA OPĀT MENILA ROZPOČET

Petržalské zastupiteľstvo schválilo zmeny v tohtoročnom rozpočte. Dôvodom je súčasná globálna ekonomická kríza. Značný výpadok príjmov spôsobil nižší výber daní z príjmov fyzických osôb. Krátenie nebolo plošné, ale selektívne. Ide napríklad o budovanie a uzamykanie kontajnerových stojísk, keďže stále ešte nie sú doriešené majetkové otázky v súvislosti s mestskými pozemkami. Krátilo sa tiež na každoročných školeniach poslancov. Poslanci zároveň privítali, že sa peniaze neuberali z

rozvojových projektov, napríklad z peňazí určených na rekonštrukciu terás, šport, zeleň či verejný poriadok.

Zastupiteľstvo zobralo na vedomie správu o plnení rozpočtu mestskej časti k 30. júnu tohto roka. V prvom polroku sa kríza mestskej časti nedotkla. Pomohla tomu predchádzajúca, aprílová úprava rozpočtu a prijaté opatrenia. Kríza však bude podľa kompetentných citelná v druhom polroku a v plnom rozsahu sa prejaví v roku 2010.

SCHVÁLILI STANOVISKO K PREHLBUJÚCEJ ŠTÚDII KAPITULSKÉ POLIA

Petržalskí poslanci schválili stanovisko k prehľbujúcej štúdii Kapitulske polia - zóna administratív, bývania a rekreácie. Majiteľom pozemkov na severozápade Petržalky v časti lokality Kapitulske polia je Rímskokatolícka cirkev, Bratislavská diecéza. Návrh štúdie mení súčasné poľnohospodárske využitie územia na obytnú zónu. Štúdia je len podkladom pre ďalšie kroky, ktoré súvisia s trvalým odňatím tejto pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Riešené územie je ohraničené štátnou hranicou s Rakúskom, Viedenskou cestou a cestným privádzačom, ktorý spája diaľničný obchvat D2 so západnou časťou zastavaného územia Petržalky.

Spracovaná územnoplánovacia dokumentácia v tejto lokalite popisuje len hrubé plošne rozdelenie územia s definovaním ochranných pásiem. Preto bolo potrebné vypracovanie podrobnejšej prehľbujúcej štúdie, ktorá by bližšie usmerňovala urbanistický a architektonický rozvoj územia. Prehľbujúca štúdia navrhuje rozlohu zastavanej plochy takmer 38 000 štvorcových metrov s bytovou zástavbou s polyfunkciou ako aj priestory pre administratívu, parkovanie, športoviská či občiansku vybavenosť. V zóne by malo žiť predbežne vyše 3000 obyvateľov, predpokladaný počet nových bytov je takmer 1000.

(rm)

BEZRUČOVA STÁLE ČAKÁ NA SVOJ OSUD

Už viac ako jednu dekádu nefunguje lôžková časť nemocnice na Bezručovej ulici. Pred dvomi rokmi Ministerstvo zdravotníctva SR predalo poliklinickú časť tohto objektu a ten ostal opustený. Majiteľ objektu vyhlásil, že chce nemocnicu zrekonštruovať. Otázka kedy, však zostáva nezodpovedaná.

Pred vyše 12 rokmi (4. júla 1997) bola ukončená činnosť lôžkovej časti Nemocnice s poliklinikou Bratislava-Staré Mesto na Bezručovej ulici. O desať rokov neskôr vyhlásilo Ministerstvo zdravotníctva SR objekt nemocnice a polikliniky za prebytočný majetok a ponúklo ho na predaj. Budovy ocenil znalec Ing. Jozef Hudák znaleckým posudkom na hodnotu 10 565 624 € (318 300 000 Sk). Za túto cenu však objekt nechcel odkúpiť žiadna oslovená spoločnosť. Záujem prejavilo Ministerstvo spravodlivosti SR, avšak žiadalo bezodplatný prevod.

Pôvodne malo záujem o nemocničné zariadenie aj Staré Mesto, ktoré chcelo udržať blízku dostupnosť zdravotníckych služieb pre svojich občanov. Cena však bola privysoká, a keďže budovy potrebujú nevyhnutnú rekonštrukciu, mestská časť si objekty na Bezručovej ulici nemohla dovoliť.

Ponuky na odkúpenie napokon predložili dvaja záujemcovia. Prvým bola akciová spoločnosť Druhá strategická so sumou 10 588 860 € (319,000.000 Sk). Komisia na vyhodnotenie cenových ponúk však rozhodla, že záujemca nespĺnil podmienky osobitného ponukového konania. Nemocnicu teda získala spoločnosť, ktorá bola ochotná zaplatiť viac.

Napokon, 3. marca 2008 odkúpila objekty, ktoré sú evidované ako nehnuteľné kultúrne pamiatky, spoločnosť Trajekt, a.s., ktorá zaplatila za nemocnicu a polikliniku sumu 10 625 705 € (320 110 000 Sk). Podľa územného plánu Starého Mesta môže byť v poliklinickej časti nemocnice len sociálne alebo zdravotné zariadenie. S otázkou o budúcnosti objektu sme oslovili Martinu Valesovú zo spoločnosti Trajekt. „V súčasnosti pripravujeme projekt obnovy a rekonštrukcie objektov bývalej nemocnice na Bezručovej ulici v Bratislave. O konkrétnych zámeroch obnovy a rekonštrukcie budeme včas verejnou informovať.“ Kedy sa však spustí realizácia obnovy, aký je zámer s budovou a aký rozpočet spoločnosť predpokladá, sme sa nedozvedeli.

Veronika Ševčíková

INZERCIA

Chcem lepšie cesty. A vy?

PAVOL FREŠO

VYJADRITE AJ VY SVOJ NÁZOR PROSTREDNÍCTVOM
SMS NA ČÍSLO **6673**

V TVARE: **FRESO** (medzera) **VÁŠ NÁZOR**.
SMS POSIELAJTE DO 15.10.2009

CENA ZASLANEJ SMS JE PODLA CENNIKA JEDNOTLIVÝCH OPERÁTOROV.

OPRAVA DLAŽBY NEPOTEŠILA TURISTOV ANI PODNIKY

(dokončenie zo str. 1)

Technológia, ktorú zvolili pre všetky renovované ulice, spočíva v troch krokoch. V prvom sa vyberú a očistia dlažobné kocky. Následne sa vybrúsi podkladový betón a v záverečnej fáze sa dlažba položí späť, zafixuje sa maltou a vyškáruje sa. „Predláždovaná plocha je rozdelená na viacero úsekov dilatáčnymi špármi. Vďaka týmto špáram môžu jednotlivé úseky pri zmene teplôt „pracovať“. Jednou z príčin, prečo dochádzalo k ničeniu dlažby v minulom období bolo to, že v zime voda z topiaceho sa snehu alebo ľadu podmyvala dlažbu na popraskaných miestach, či cez popukané špáry a následne zamrzala. V dôsledku toho sa podlaha rozpadávala,“ dodala Koprivová.

Odstavili umelcov aj služby

Na Hlavnom námestí maľu portréty a obrázky z Bratislavy pouličný umelec s pseudonymom Funkey. Môžete ho stretnúť na rohu Sedlárskej a Zelenej ulice. Momentálne sa však premiestnil na opačnú stranu námestia. „Musel som zmeniť miesto. Hluk ako taký by sa dal vydržať, ale neznesiem zvuk pílenia dlaždíc a brúsenia betónu. No, ale na tejto strane zase stále vyvážajú odpad z radnice. Nevie, čo tam tak dlho môžu ro-

Okrem turistov sa s termínom opravy dlažby nestotožnili ani majitelia prilahlých podnikov

biť, veď za chvíľu z nej nič nezostane. Turistom to však asi veľmi nevaďí, lebo Bratislava má väčšinou „hodinových turistov“. Prídu, prejdú si Staré Mesto a idú domov.“

Nespokojnosť s načasovaním nám zaslalo aj vedenie jedného z dotknutých podnikov, pred ktorým sa dlažba opravuje: „Osobne si myslím, že to mohli posunúť o mesiac. Nepriaznivo

nám to ovplyvnilo tržby a určite nám to vadí. Je tu hluk, skôr nám zobrať terasu a na dlažbe sa nerobí ako by sa malo. Myslím, že by sa to dalo spraviť aj za desať dní. Keď začali rozoberať chodník, tak to vyzeralo, ako keby bola celá ulica zatvorená. Vtedy nám skoro vôbec nechodili ľudia. Podľa mňa to vadí každému. Kým je pekne, tak ľudia sú na terasách, do podnikov

bez terasy nechodia. Bohužiaľ, nič s tým nespravím, ale mohli to posunúť a začať až 15. októbra. Argumentujú tým, že tieto práce neznesú mrazy. Dali sme si to zistiť u odborníkov a nie je to pravda, pokojne sa to dá robiť aj v zime.“

Peter Kimijan

ZBER DOMOVÉHO ODPADU S OBSAHOM ŠKODLIVÍN

uskutoční Magistrát hl. mesta SR Bratislavy za súčinnosti mestskej časti a spoločnosti ARGUSS, s.r.o. pre občanov Bratislavy – fyzické osoby nepodnikateľov

dňa 17.10.2009 od 9.00 h do 12.00 h

na týchto miestach:

- Mestská časť Staré Mesto Kýcherského
- Mestská časť Ružinov parkovisko v Ružovej doline pred č. 27 – kúpalisko Delfín
- Mestská časť Dúbravka Žatevná – pri požiari zbrojnici

Na týchto miestach bude pristavené vozidlo, pri ktorom budú pracovníci spoločnosti ARGUSS, s.r.o. preberať len od občanov – fyzických osôb nepodnikateľov tieto komunálne odpady:

- Staré náterové hmoty
- Odpadové rozpúšťadlá
- Pesticídy
- Oleje a tuky
- Batérie a akumulátory
- Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť.
- Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluorované uhľovodíky. - Vyradené elektrické a elektronické zariadenia

V prípade záujmu sa kontaktujte na tel. č. 02/555 65 632.

OSLAVY 800. VÝROČIA ZATIENILI NEZMYSELNÉ OBVINENIA

ROZHOVOR

s predstaveným kláštora františkánov

JÁNOM KRSTITEĽOM BALÁSZOM

Hlavné námestie susedí s Františkánskym námestím,

ktoré je pomenované podľa kostola a kláštora bratov františkánov. Tento rád si v roku 2009 pripomína 800. výročie svojho založenia. Oslavy vyvrcholili minulý týždeň. Rehoľných bratov si učili aj veriaci, ktorí im k výročiu

čiu darovali dobošovu tortu pokrytú bielym a ružovým marcipánom. Vrch torty, ktorá mala rozmery 70 cm x 50 cm, zdobila jedlá podobizňou sv. Františka z Assisi.

Ján Krstiteľ Balász je od roku 2007 predstaveným rehoľného domu františkánov v Bratislave. Vyučuje sociálnu prácu a tiež politickú teológiu na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity. Spýkali sme sa ho na súčasné naplnenie odkazu sv. Františka, na oslavy výročia, ale aj na kauzu znásilnenia dvoch maloletých chlapcov.

Váš rád tento rok oslavuje 800. výročie svojho založenia. S akými myšlienkami ho sv. František zakladal a ako sa vy ako rád snažíte dodržiavať jeho idey?

František z Assisi pôvodne chcel byť rytierom, čo bol v stredoveku pre dobrodružnú dušu asi najväčší ideál. Kvôli zdravotnému stavu sa mu však tento sen nesplnil. Postupne začal premýšľať o hlbších otázkach a hovoriť o nich v ústraní s istým pustovníkom, až ho to napokon privedlo k hlbkej vnútornej premene.

Vzdal sa pohodlného a zabezpečeného života a zvolil si život v jednoduchosti a chudobe, život čistej duše. Zviditeľňoval alternatívu voči životu v prepychu a nevší-

mavosti na biedu a utrpenie chudobných. A tiež alternatívu voči cirkevnej pompézosti.

Pôvodne nezamýšľal založiť nejaké organizované spoločenstvo, tobôž nie klasický rád. Sila jeho osobnosti a príťažlivosť ideí, ktorým veril a ktoré svojím životom autenticky zviditeľňoval, pritiahla do jeho blízkosti za krátky čas veľký počet nasledovníkov, čo si však už vyžadovalo organizovanejšiu formu. Hlboký duchovný život a sociálna solidarita tvorili neoddeliteľný celok, ktorý priťahoval mnohých. Jeho krehké precitovanie prírody a niečo, čo by sme dnes nazvali občianskou angažovanosťou, napríklad vystupovanie proti križiackej vojne, tiež oslovovalo veľa ľudí. Jednoducho stal sa alternatívou, ktorá pritiahla mnohých.

V postkomunistických krajinách aj prostredie rádov zdieľa údel celej spoločnosti, údel dozrievať k svojej podstate omnoho dlhšie, než sa na to vytvoril vonkajší priestor slobody. Dnes sa v slovenskom františkánstve pomaly začínajú profilovať rovina sociálnej solidarity a sociálnej práce.

Ešte stále nie je uzatvorená nepríjemná kauza okolo dvoch chlapcov a ich údajného znásilňovania bratmi františkánmi. Napriek tomu, že nastal zvrat vo

vyšetrovaní a chlapci sa priznali, že si obvinenie vymysleli, františkáni sú naďalej obvinení. Polícia v rámci vyšetrovania zhabala osobné veci všetkým bratom. Ako ste v kláštore prežívali tieto skutočnosti a ako ste sa stávali k obvineným?

Polícia si mala najprv overiť fakty a až potom konať. Ale sme na Slovensku, kde polícia čoraz viac stráca na dôvere občanov, ak ešte nejakú vôbec má. Viete si predstaviť napríklad, že by niekde inde polícia šla zatknúť tri osoby, o ktorých ani len netuší, že už niekoľko mesiacov na danom mieste nebyvajú? Nemohlo byť nič jednoduchšie, ako overiť si takúto skutočnosť.

Päťdesiat policajtov obracalo naruby celú budovu – kiežby mala polícia odvahu takúto demonštráciu sily preukazovať aj proti skutočným zločincem. Mimo chodom, práve z policajného prostredia unikli k bulváru informácie o domovej prehliadke, ktoré si bulvár ľahkovážne a priam treštuhodne dotvoril na svoj obraz.

Ja som od začiatku tvrdil, že ak maloletí boli zneužívaní, tak niekým iným a v inom prostredí a potom to zo strachu a pod tlakom otočili do tohto prostredia. Pretože bolo jasné, že tak, ako skutok predkladali v zmätočných a v

mnohom aj protichodných výpovediach, to nemohlo byť. Obvinení boli v prostredí, ktoré im verilo a v ktorom každý vedel, že výpovede detí sú plné nezmyslov už aj z hľadiska rozprávania o čase a priestore, kde sa to malo diať.

Myslíte si, že dobré meno a charizma rádu sú v očiach veriacich už očistené?

Bulvár nás vehementne očierňoval, no dnes nie je schopný ani len súkromne povedať celkom obyčajné „prepáčte“. Je ľahké niekoho pošpiniť, to sa v priestore bulváru dá kedykoľvek a akokoľvek, pretože aj tento prípad ukázal, že bulvár si, žiaľ, nectí nijaké hranice.

Oveľa ťažšie je však prinavrátiť dobré meno. Každému súdne mu človeku, ktorý sledoval viaceré médiá, však muselo byť zrejmé, že toto celé je pochybné. Preto si myslím, že dobré meno sme u tých, u ktorých sme ho mali aj predtým, nestratili. Som vďačný novinárom a redaktorom, ktorí skutočne chceli poznať pravdu, overovali si fakty a potom niečo tvrdili aj smerom k verejnosti.

Veronika Ševčíková
foto Miroslav Košířer

ČAKÁ NÁS JEDEN Z NAJŤAŽŠÍCH ROKOV

ROZHOVOR

s Bratislavským
županom
**VLADIMÍROM
BAJANOM**

Čo je podľa vás hlavnou úlohou župana? Ľudia príliš nerozlišujú medzi krajom, mestom, či konkrétnou obcou. Prečo by sa mali ľudia zapojiť a vyjadriť svoj záujem o okolie v hlasovaní?

Mal som to šťastie, že v čase, keď vznikala legislatíva, bol som členom parlamentu a som vnú-

torne presvedčený regionalista. Som presvedčený, že aj táto úroveň spravovania verejných vecí má svoj význam a záleží aj od toho, ako sa k tomu ľudia postaví. Regionálna samospráva má veľké možnosti svojimi službami efektívne obslužiť občana. Sú krajiny, ktoré majú v regionalizme väčšiu tradíciu, ako je Anglicko, či prefektúry vo Francúzsku. My sme v minulosti schválili 8 vyšších územných celkov, ktoré síce nekopírujú prirodzené regióny, ale nie sú to ani bývalé tri kraje plus Bratislava, čiže ľudia si to ešte poriadne neuchopili. Keďže robíme normálnu komunálnu robotu, ktorá nesmrďí škandálmi, necítim sa byť celebritami, a tak pre väčšinu mienkotvorných denníkov alebo časopisov nie sme zaujímaví. Ide však o vyše 400 kompetencií, ktoré sú na pleciach samosprávy, či už miest, obcí alebo regiónov a všetky sú prísne hierarchicky podelené, kto je za čo zodpovedný. Veľmi stručne povedané župa sa stará o to, aby fungovali stredné školy, aby sa ľudia dostali aj z malých obcí do práce, k lekárovi, do školy, stará sa o znevýhodnených, ale aj o to, aby si motoristi nezničili svoje autá, keď práve nejazdia po diaľnici, či po cestách prvej triedy. Je pravda, že za županom nepridete vtedy, keď máte neporiadok okolo kontajnerov, ani keď potrebujete škôlku alebo byt.

Myslím si, že práve vo vzťahu s médiami by sa mala zlepšiť osve- ta, bez ohľadu na to, kto bude kraj spravovať. Ľudia možno nevedia, čo je čia kompetencia, a preto zá-

leží na tom, aby sme častejšie komunikovali s ľuďmi a prostredníctvom miestnych médií, pretože na moju veľkú ľútosť, centrálna médiá nemajú o samosprávne témy veľký záujem napriek tomu, že samospráva pracuje s takmer tretinou verejného rozpočtu. Ponúkame im témy po celé volebné obdobie, žiaľ, väčšina z nich ich nezaujíma. Možno keby som si zlomil nohu alebo keby sme školu neopravili, ale by vyhorela.

Ste lídrom BSK. Poznate jeho problémy. Kde vidíte rezervy a na čo by sa mala krajská samospráva zamerať v prvom rade?

Najzásadnejším problémom je dopravná obslužnosť a doprava ako taká, najmä v našom regióne. Nemám na mysli MHD, ani cesty v meste, mám na mysli to, že veľmi dlho sa diskutuje o obchvate Bratislavy, takže musíme spoločne presvedčiť kompetentných, aby sa začalo konať. Sme v procese prípravy obchvatu Pezinka, čo taktiež považujem za veľmi dôležité. Ďalší zásadný problém je napojenie Bratislavy na Šamorín a Dunajskú Lužnú, čiže smer R7. Samozrejme s tým ide ruka v ruke aj problematika prímestskej dopravy, regionálnych železníc, čiže spoločný projekt s hlavným mestom týkajúci sa integrovanej dopravy. To považujem za strategicky najdôležitejšie pre najbližšie obdobie.

Druhou oblasťou, ktorú treba riešiť, je reštrukturalizácia stredných škôl. Musíme pokračovať vo vytváraní centier odborného vzdelávania, tak, aby sme predovšetkým v odbornom školstve vedeli reagovať na prísun nových investorov do tohto regiónu. Chceme zvrátiť súčasnú štruktúru v neprospech humanitných vied, kde sa nám stáva, že najmä súkromné školy nespĺňajú tú kvalitu, ktorú región očakáva. A samozrejme dokončiť rekonštrukcie školských budov a materiálne ich dovybaviť tak, aby spĺňali kritériá vzdelávania v 21. storočí.

Tretí, ale nie posledný problém, je sociálna starostlivosť. Chceme znížiť tlak na sociálne zariadenia budovaním nových a ešte lepšou spolupracou s tretím sektorom.

Prioritou budúcnosti by sa v oblasti dopravy mal stať obchvat Bratislavy?

Je pre nás kľúčové zabezpečiť naštartovanie obchvatu Bratislavy, čo považujem za zásadný problém tohto regiónu. Jeho príprava je dnes v štádiu, kedy by reálne mohli začať niektoré prípravné práce. Naposledy minulý týždeň som rokoval s ministrom dopravy o tom, ako čo najviac zrealizovať a urýchliť tento projekt. Ak

s ním Národná diaľničná spoločnosť nezačne čo najskôr, môže dôjsť ku kolapsu doprave nielen v Bratislave. Sú tu však aj ďalšie úseky, ktoré potrebujeme dotiahnuť. Okrem už spomínaných úsekov, je tu aj diaľničná križovatka pri Stupave, aby blízka automobilka mohla bezproblémovo spustiť novú linku. Trápime sa aj s množstvom komplikácií, ktoré vyžadujú veľké finančné prostriedky, ako napríklad havarijný stav mostu v Malackách a pod. Štát nám odovzdal cesty v dezolátnom stave a musíme to plátať z vlastných prostriedkov, no istý čas to ešte potrvá. Máme cez 520 km ciest II. a III. triedy mimo hlavného mesta.

Čo s odstupom času považujete pre občana za pozitívne, na čom sa BSK podieľal?

Som rád, že sme zastabilizovali prímestskú dopravu, že sme začali s budovaním centier odborného vzdelávania v školstve, naštartovali sme veľmi dobrú spoluprácu s tretím sektorom v sociálnych veciach. Som rád, že sme našli techniku, ako opravovať naše cesty napriek tomu, že nemôžeme čerpať eurofondy. Už nesmerujeme iba k látaniu dier, ale k cyklickej oprave ciest. Veľmi dobre sme zvládli fiškálnu situáciu našej župy, keď sme každý rok skončili s miernym prebytkom, vďaka čomu sme mohli riešiť veľké investičné projekty, ako rekonštrukcia gymnázia na Grösslingovej ulici alebo dokončenie rekonštrukcie konzervatória na Konventnej ulici. I naše divadlá sú už dnes v situácii, kedy sú na popredných miestach vo svojej oblasti, majú nielen národné ale i medzinárodné úspechy. A to všetko nehorvím len za vedenie, ani len za poslancov kraja, to všetko sú výsledky často náročnej práce stoviek našich pracovníkov v sociálnych zariadeniach, v školách, divadlách.

Aká je teda budúcnosť školstva v regióne, kde sa nachádza a kam sa má uberať?

Aj napriek tomu, že nemôžeme v tomto regióne čerpať eurofondy, podarilo sa nám za posledné roky skutočne zrekonštruovať výraznú časť škôl – vymeniť okná, strechy, začali sme robiť podlahy a pod. Znižujúci sa počet žiakov však znamená, že budeme musieť časom pristúpiť k racionalizácii celej siete školských zariadení tak, aby sme mali toľko škôl, koľko potrebujeme, ale zároveň aj v takej kvalite, akú si vyžaduje 21. storočie. Jednoznačnou prioritou však bude pokračovať v už spomínaných centrách odborného vzdelávania a prioritizovať odborné školstvo voči humanitným odborom.

Naopak, čo robí kraj pre seniorov, ktorých každým rokom pribúda?

Zdieľame túto kompetenciu s mestami a obcami, kde oni majú domovy dôchodcov a my máme domovy sociálnych služieb. Kra-

je majú vo svojej starostlivosti skôr seniorov, ktorí popri svojom veku majú na pleciah i zdravotné či mentálne postihnutie. Chceme budovať v najbližšom období 8 komunitných centier, aby sme upravili kapacity, ktoré sú stále nedostačujúce, keď evidujeme okolo 3000 žiadateľov. Tam, kde to ide, sa snažíme skôr udržať občana v jeho prirodzenom domacom prostredí a vytvoriť mu na to podmienky.

Bratislavsko je produktívna oblasť, kde je veľa ľudí v produktívnom veku, no na druhej strane tu začína byť veľký tlak na tieto zariadenia, takže budú musieť vzniknúť nové zariadenia tohto typu. Nemusí to byť pritom priamo v meste. Môže ísť o menšie zariadenia rodinného typu v blízkosti okolia.

Zaznamenali ste problémy s rómskou otázkou?

Máme tu možno jednu väčšiu rómsku komunitu v Plaveckom Štvrtku, ale vo vysokom štádiu stabilizácie. Myslím si, že tento problém v našom regióne neexistuje a už vôbec nie v rozsahu, v akom je v iných regiónoch Slovenska.

Aktuálnou otázkou dneška je nová multifunkčná hala v Petržalke. Nie je to prepych budovať v dnešnej dobe dve hokejové haly?

Pri zimnom štadióne ide o rekonštrukciu a je to výlučne hokejový stánok. Naopak multifunkčná aréna bude jednak novou stavbou a bude slúžiť nielen rôznym druhom športu ale i kultúrnym podujatiam, výstavám, kongresovej turistike a pod. Som presvedčený, že tento región potrebuje multifunkčnú halu, napokon potvrdzuje to i prieskum verejnej mienky. Stadthalle vo Viedni ide do rekonštrukcie a chceme prebrať časť podujatí, čím by sme región výrazne posunuli vpred. V tejto súvislosti je mi veľmi ľúto, že sa táto súkromná investícia spochybňuje. Sme schopní spolitizovať už naozaj všetko, tým skôr, že ide o investíciu, ktorá neodčerpá z verejných zdrojov ani cent. Je veľmi dôležité, aby sme takéto veci stavali z mimo verejných zdrojov. Považujem za veľmi nešťastné spochybňovať zahraničného investora v tejto dobe, keď sa investície naozaj nehľadajú ľahko a najmä, ak sem prichádza za takých tvrdých podmienok, aké sme nastavili.

Súčasťou komplexu má byť aj plaváreň. V akom je to štádiu?

Súčasťou tejto športovo-rekreačnej zóny je aj plaváreň, na ktorú sme si zobrali úver. Tento rok sme však zhodnotili finančnú situáciu a rozhodli sme, že teraz na požadované spolufinancovanie nemáme, no dúfam, že budúci rok tento projekt začneme realizovať.

Ste bývalý cyklista, plánuje kraj nové cyklotrasy?

Našou úlohou je pripraviť

podmienky a to sme urobili – vypracovali sme veľmi podrobnú a komplexnú koncepciu cyklotrás v regióne, ktorá obsahuje tak jestvujúce trasy ako aj predpokladá nové - na ňu môžu nadviazať mestá, obce alebo združenia a na svojich pozemkoch tieto trasy budovať. Koncepcia umožňuje a predpokladá aj zosieťovanie našich cyklotrás so susednými krajinami. Dúfam, že čo najskôr sa začne s výstavbou cyklistickej haly v Lamači. Čo sa týka cyklistiky, som veľmi rád, že som pomohol na svet takému preteku ako je Veľká cena Bradla, ktorý sa v tomto roku konal už 10.-krát. Ide o významný medzinárodný pretek.

Je výhodou aj nevýhodou kandidovať na post, ktorý riadite. Oponenti prichádzajú s atraktívnymi sľubmi, ako sa na to pzeráte?

V komunálnej politike som 16 rokov, nie som nováčik a nikdy som ľuďom nesľuboval nesplniteľné veci. Myslím si, že aj občan bude veľmi obozretný voči takýmto sľubom v dobe, kedy je veľký nedostatok financií. Som rád, že v skupine, ktorá ma podporuje, kandidujú skúsení komunálni politici, starostovia, primátori, ktorí už majú veľa za sebou, pokiaľ sa dostanú do zastupiteľstva, budú veľkým prínosom. Ja som nikdy nesľuboval lanovky, ale svoj program som staval na normálnych veciach, ktoré sa dali splniť.

Tri volebné obdobia ste boli starostom Petržalky, teraz sa opäť pokúšate o znovuzvolenie za župana BSK. Čo stojí za tým, že opakovane obsadzujete najvyššie posty v komunálnej politike?

Z môjho pohľadu je to predovšetkým tímovosť. Vždy som sa obracal na poslancov, konzultovali sme veci spoločne. Vždy som išiel do toho s pokorou k úlohám, ktoré nás čakali a samozrejme s pokorou k obyvateľovi. Bolo to o každodennej robote, nie o hlasných výpovediach pred kamerami. Toto si napríklad aj Petržalčan vážil, vďaka čomu som tam vydržal 12 rokov.

Už dávnejšie sa objavili billboardy ostatných kandidátov na post župana. S akými sľubmi idete do volieb?

Ja, ako nezávislý kandidát, nemám toľko peňazí ako stranické centrály, ktoré idú do toho týmto spôsobom. Neprislúcha mi hodnotiť mojich protikandidátov, nechcem ísť do všeobjímajúcich hesiel, skôr chcem naznačovať, ako veci riešiť a hlavne, nechcem sľubovať nemožné. Chcem presvedčiť urobenou robotou a skúsenosťami. Nevnímam komunálnu politiku ako ľavú alebo pravú, ak opravím cestu, tak po nej chodia aj ľavičiar aj pravičiar.

V sobotu 26. septembra brázdilo oblohu nad Devínom, v rámci 4. ročníka Devínskej Šarkaniády, rekordných 200 šarkanov.

V Primaciálnom paláci otvoril námestník primátora Tomáš Korček výstavu pod názvom Európsky región – Ľudia v Centre, ktorá prezentuje perspektívu rozvoja susediacich regiónov. Výstava potrvá do 20. októbra, vstup je voľný.

Nielen výstavisko bratislavskej Incheby, ale aj v uliciach Bratislavy ste mohli stretnúť na prechádzke vznešené plemená.

DOBRY ZÁHRADNÍK, KRÁSNY(a) KRAJ(anka)
Branislav Zahradník a Martina Šindlerová obdivovali na výstave psov bielych súťažiacich.

Rekonštrukcia Zimného štadióna Ondreja Nepelu, ktorá sa oficiálne začala 23. apríla 2009, pokračuje v súlade so schváleným harmonogramom realizácie stavby.

Socha opernej speváčky Oľgy Trebitschovej sa po dlhých desaťročiach vracia domov. Od 2. októbra stojí zreštaurovaná socha s fontánou na svojom pôvodnom mieste - na nádvorí domu na Panenskej č. 11.

viac foto vo fotogalérii na www.bakurier.sk

Foto: Miroslav Košířer

ZOZNAM KANDIDÁTOV NA POST PREDSEDU BRATISLAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Ing. Vladimír Bajan
nezávislý kandidát
49 rokov

PhDr., Mgr. Branislav Zahradník
nezávislý kandidát
36 rokov

Ing. arch. Jaroslav Paška
SNS
55 rokov

Ing. Martin Halás
Strana demokratickej ľavice
37 rokov

Ing., Bc. Pavol Frešo
SDKÚ-DS, KDĽ, SMK-MKP,
OKS, SaS
40 rokov

Mgr. Róbert Beňo
MOST-HÍD
47 rokov

Mgr. Peter Pilinský
Strana zelených
37 rokov

JUDr. Miroslav Šimkovič
Európska demokratická strana
55 rokov

1. KOLO
14. NOVEMBER
2009

Ing. Juraj Jánošovský
ÚSVIT
56 rokov

RSDr. Zdenko Marton
Komunistická strana Slovenska
60 rokov

MUDr. Mária Bertóková
Rómska iniciatíva Slovenska
53 rokov

2. KOLO
28. NOVEMBER
2009

OTÁZKY PRE „KOMPETENTNÝCH“

„UNIKÁTNE“ BRATISLAVSKÉ CYKLOTRASY

V septembri pri príležitosti Európskeho týždňa mobility mesto s veľkou slávou odovzdalo do užívania viaceré „CYKLOTRASY“. Jednoznačne treba pochváliť tento zámer, ktorý dúfam nebude posledný a ľudia budú mať stále viac možností na šport a relax v našom meste. Nie je však treba byť odborníkom, aby ste sa dovtipili, že cyklotrasou nemožno nazývať preznačkovaný chodník či autocestu. Cyklotrasa je špecifický dopravný koridor, do ktorého nemô-

že vstúpiť nik okrem cyklistov, a ktorý nevstupuje do žiadneho iného druhu dopravy a pritom umožňuje pohodlný a bezpečný prístup ku všetkým funkciám našich miest, obcí a krajiny.

Obrázok ukazuje rez telesom cyklotrasy, ktorá je z tých z rodu tzv. „menšieho zla“, ale napriek tomu spĺňa hore uvedené kritériá a navyše je 10 až 50-krát ekonomicky efektívnejšia (to znamená, mohlo by byť pri rovnakých nákladoch 10 až 50-krát viac km cyklotrás).

čitateľ Andrej

ZVLÁŠTNE PARKOVANIE NA HLBOKEJ

Dobrý deň, rád by som sa opýtal kompetentných na staromestskom miestnom úrade, ako dokážu vysvetliť nasledujúcu hádanku. Na Hlbokej ulici, kde je totálny pretlak snahy o parkovanie, nájdu sa aj miesta, ktoré zavaňajú „kuriozitou“. Napríklad, ak istá firma má povolenie na 4 parkovacie boxy, čo dokazuje aj osadená dopravná značka (na fotografii), ale v reále má na vodorovnom dopravnom značení namaľovaných 5 miest. Ako si to majú vysvetliť občania, ktorí denne bojujú o každé voľné miesto?

ďakujem Dušan

Podľa hovorkyne Starého Mesta Aleny Kopřivovej, túto situáciu vyvolala stavebná činnosť v tejto lokalite. Pôvodne mala táto firma prenajať 4 parkovacie boxy na Sokolskej a ďalšie 4 na Ul. Fraňa Kráľa. Pre stavebnú činnosť (bývalá nemocnica sa tu rekonštruje) sa tam parkovať nedalo, preto sme firme namiesto tých 8 boxov ponúkli náhradu na Hlbokej. Najprv to boli

4 miesta, no zástupca firmy následne žiadal ešte jedno. My sme ho prisľúbili. Najprv sme teda vydali oficiálne povolenie na 4 - tak aj bola osadená zvislá dopravná značka. Dnes už je všetko zosúladené - na zvislej dopravnej značke je uvedených takisto 5 parkovacích miest.

značil na komunikácii už 5 vodorovných značení (a teda v rozpore s osadenou zvislou dopravnou značkou). Dnes už je všetko zosúladené - na zvislej dopravnej značke je uvedených takisto 5 parkovacích miest.

ROBOTNÍCI NEVEDIA, ČO VLASTNE KOPÚ

Obraciam sa na Vás s prosbou o informácie ohľadne rozkopávok v Starom Meste. Keďže píšete o Bratislave, tak dúfam, že máte lepšie informácie ako bežný občan. Odkedy Orange začal ponúkať „optiku“, tak minimálne náš vchod dúfa, že jedného dňa ju budeme mať aj my. Posledné oficiálne informácie, čo máme sú, že Staré Mesto nepovolilo rozkopávky. No a hľa, dnes je to realita, aspoň na našej ulici.

Momentálne už zopár dní máme rozkopaný chodník.

Nikto nás neinformoval, prečo sa to rozkopáva. Celé to začalo už pred dvomi mesiacmi, keď niekto „označoval“ chodníky a aj kúsok fasády domu na Grösslingovej a Dunajskej ulici. Dlhú dobu sa nič nedialo, až asi pred 14 dňami to niekto znova prestriekal - sú to čiary, značky a nápisy UPC. Minulý týždeň sa začala rozkopávka Grösslingovej. Pred naším domom je to už zabetónované, ale asfalt ešte nenatiahli. Čo je však čudné je, že nám podkopali domovú prípojku na plyn/elektrinu a ešte tam trčia káble. Jama je voľne prístupná a hocikto nám môže dosť vážne uškodiť. Robotníci nevedia prečo to kopú. Položili viacero druhov trubíc (káble som v nich nevidel). Za

odpoveď vopred ďakujem

čitateľ Milan

Pre odpoveď sme zašli na staromestský miestny úrad. V minulom volebnom období samospráva uvažovala o rekonštrukcii Grösslingovej ulice v celosti. Súčasná samospráva však situáciu prehodnotila vzhľadom na to, že na území mestskej časti sú komunikácie v horšom stave, než je Grösslingová. Tie dostali prednosť.

Spoločnosť Enermont signalizovala, že v rámci uvažovanej celkovej rekonštrukcie má záujem rekonštruovať elektrické rozvody nízkeho napätia a súčasne vymieňať distribučné elektrické rozvodné skrinky. Cie-

ľom bolo zlepšiť kvalitu dodávaných služieb do domácností na tejto ulici. Keďže však z pôvodného zámeru mestskej časti zišlo, Enermont sa pustil do rekonštrukcie samostatne.

Akcia je rozdelená do 6 etáp, pričom prvá sa začala 21. júla a posledná bude ukončená 24. októbra 2009. Z praxe vieme, že Enermont zvykne dotknuté domy informovať o svojich prácach vylepovaním letáčikov na domové dvere. Či to tak bolo aj teraz, netušíme.

Vaše postrehy, námety, otázky týkajúce sa života v Bratislave, činnosti samosprávy a jej predstaviteľov, negatíva, ale aj pozitíva, s ktorými sa denne stretávate. Bratislavský kuriér sa bude snažiť adresovať ich kompetentným a priniesť na tieto podnety odpoveď.

Vaše otázky smerujte s označením „Terč“ na e-mailovú adresu redakcie: šefredaktor@skurier.sk, poštovú adresu: Ventúrska č. 4, Bratislava 811 01

Výsledkom rekonštrukčných prác by malo byť, ako sme už uviedli, skvalitnenie dodávok elektriny. Vynovený by mal byť v celej šírke aj chodník (cca 500 metrov štvorcových), kde sa rozkopávky robia - takú podmienku si dala mestská časť.

INZERCIA

Mestská časť Bratislava Staré Mesto

OZNAM

o prerokovaní Návrhu zmien a doplnkov č. 1 územného plánu zóny A4 Mudroňova sever - Palisády

V zmysle ustanovení § 30 ods. 1 a 4, § 31 ods. 1 a 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov Mestská časť Bratislava Staré Mesto ako obstarávateľ pôvodnej územnoplánovacej dokumentácie zóny oznamuje prerokovanie Návrhu zmien a doplnkov č. 1 územného plánu zóny A4 Mudroňova sever - Palisády.

Návrh zmien a doplnkov č. 1 je vystavený na verejné nahliadnutie v termíne od 8. 10. 2009 do 7. 11. 2009 na týchto miestach:

- v elektronickej forme na webovej stránke mestskej časti Bratislava - Staré Mesto www.staremesto.sk, v položke územné plánovanie
- v tlačenej verzii na vývesnej tabuli miestneho úradu mestskej časti Bratislava Staré Mesto.

Bližšie informácie k prerokovávanému materiálu Vám poskytne oddelenie územného plánu Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto, Vajanského nábrežie č. 3, miestnosť č. 231, na II. poschodí v budove miestneho úradu.

Verejnoscť je oprávnená podávať pripomienky k návrhu zmien a doplnkov do 30 dní odo dňa oznámenia t. zn. do 7. 11. 2009 vrátane. Na pripomienky podané po tomto termíne sa nebude prihliadať (pri podaní poštou je rozhodujúci dátum na poštovej pečiatke).

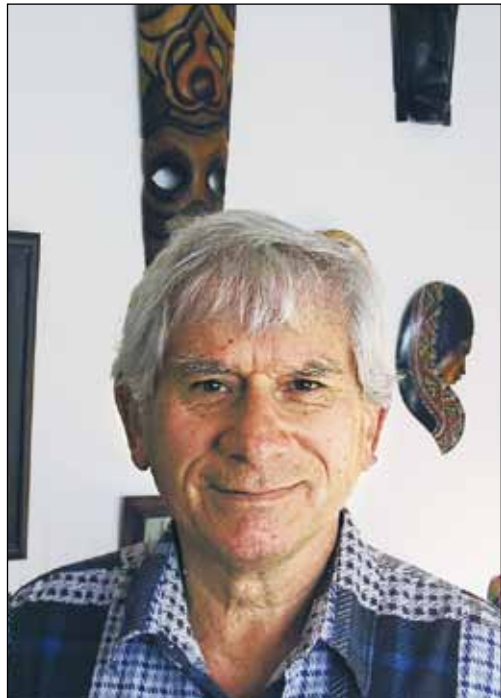
Pripomienky a námietky k návrhu zmien a doplnkov je potrebné uplatniť v písomnej forme v podateľni mestskej časti, alebo poštou na adresu: Mestská časť Bratislava Staré Mesto, oddelenie územného plánu, Vajanského nábrežie 3, 814 21 Bratislava.

Vyhodnocované budú len tie pripomienky, ktoré sa budú vzťahovať k predloženému návrhu zmien a doplnkov.

ČISTOTA JE JEDNOU Z VECÍ, ČO CHÝBA AJ BRATISLAVE

ROZHOVOR

s cestovateľom
**FRANTIŠKOM
KELEM**

Precestoval všetky kontinenty sveta, trikrát obišiel svet, stál pri zrode významných výstupov na najvyššie štíty sveta, zo svojich ciest vydal 36 kníh, zaslúžil sa o jedinečné prepojenie vedy a

športu. Dnes si bratislavský rodák a cestovateľ František Kelem (73) pripomína 25. výročie prvého dobytia najvyššej hory sveta Mt. Everestu, kde pôsobil ako vedúci výpravy.

Ak by sme mali všetky vaše aktivity zhrnúť do slova „cestovateľ“, asi by sme neboli úplne presní.

Áno, v prvom rade som cestovateľ, ale na to, aby som sa odlišil od bežného cestujúceho, ktorých je mnoho, musia mať moje cesty jasný cieľ a musia za sebou zanechať nejakú stopu. To už signalizuje, že okrem cestovateľa, som aj geograf, čo som vystudoval, spisovateľ, vďaka čomu odovzdávam posolstvo z mojich ciest ostatným, učiteľ, čo bola časť mojej profesionálnej kariéry, sprievodca, za čo vďačím mojim skúsenostiam z vyše 70 ciest, historik, čo sa odráža v zmysluplnosti mojich výprav, horolezec, vďaka čomu som mohol v mladosti začať objavovať odľahlé kúty sveta. Asi by sme mohli dlho pokračovať, no na jednu vec by sme zabudnúť nemali. Niektorí sa možno bude diviť, no popri tomto aktívnom živote som už takmer 50 ro-

kov manžel, o niečo menej aj otec a starý otec.

Ste rodený Bratislavčan, ako sa mestský chlapec vlastne dostal k tomuto netradičnému koníčku?

Láskou k športu, prírode a poznaniu. Prvopočiatky objavovania som ako malý chlapec zažil v blízkosti hradu, kde sme s kamarátmi objavovali podzemné chodby. O niečo neskôr, na Prírodovedeckej fakulte UK, nám profesor Lukniš prednášal na geografii o rôznych kútoch a javoch sveta, a pritom tam nikdy neboli. Ja som si povedal, že to, čo nás budú učiť, chcem aj vidieť.

Máte možnosť porovnávať. Vyrastali ste v Starom Meste. Kam sa Bratislava posunula za posledné roky a hlavne v porovnaní so svetom?

Kedysi bol koniec mesta na Patrónke, to už je dávno preč. Stavbný rozmach je niečo, čo sa nedá ovplyvniť, je to viac-menej vec rozumu, ako a kde stavať. Osobne za veľký nepodarok pokladám zastavenie nábregia tzv. River Parkom. A keď sme pri tých názvoch, zaujímalo by ma, či nemáme pre naše budovy a centrá aj slovenské názvy. Kam sa človek pohne, vidí cudzojazyčné názvy. Ďalším veľkým hendikepom Bratislavy, ale aj celého Slovenska, je čistota. V tom-

to smere sme za vyspelými krajinami o veľký kus pozadu.

Pýtať sa, kde ste boli, asi nemá význam, je miesto, kde ste neboli?

Určite. Čím viac človek videl, tým chce vidieť viac a je toho ešte mnoho. Sú však aj miesta, kam by som sa rád vrátil. Napríklad Nepál, Východná rovníková Afrika, či Ekvádor. Na niečo sa však nedá zabudnúť. V roku 1984 na úspešnú horolezeckú výpravu na Mt. Everest, keď sa na vrchol dostali Zolo Demján, Jožo Psočka a šerpa Ang Rita. Hoci Jožo pri zostupe zahynul, boli spolu so Zolom prví Slováci, ktorí stáli na streche sveta. Druhým mílnikom bola polárna expedícia na Severný pól, ktorý sme ako prví Slováci dosiahli v roku 1993.

Čomu sa venujete v súčasnosti?

Stále tomu istému. Z extrémnych limitov vo vysokých nadmorských výškach som sa však posunul skôr do roviny poznávacodokumentáčnej. Je úžasné hľadať stopy Mórica Beňovského na Madagaskare, Martina Kukučina v Patagónii, či M. R. Štefánika na Tahiti. Snažím sa zachovať ich stopy aj tisíce kilometrov od Slovenska tým, že mapujem detailne ich cestovateľskú vášeň a na miestach, kde sa objavujú o nich záznamy, im pokladáme v rámci expedícií pamätne ta-

bule a pomníky. Okrem toho práve dokončujem aj 2. vydanie knihy Dotyky s Everestom a spoločne so všetkými milovníkmi cestovania, hôr a dobrodružstva, sa pripravujeme na 25. výročie výstupu na Everest. Pri tej príležitosti pobeží v STV 10-dielny seriál Veľké himalájske dobrodružstvo, ktoré zmapuje viacero pokusov o dobytie tejto hory. Deviatu časť bude venovaná práve slovenskej výprave v roku 1984 a bude mať názov „Krutá výzva“. V ten istý deň, 15. októbra, sa zúčastním v televízii v diskusnej relácii venovanej práve tejto téme.

Vraveli ste, že pomaly tomu bude 50 rokov, čo ste spolu so svojou manželkou Ľudmilou. Ako sa vôbec vaše cesty a záľuby dajú sklbiť s rodinným životom?

Naozaj ťažko. Myslím, že sa to podarí jednému z tisíc. Mám to šťastie aj vďaka tomu, že som našiel u mojej rodiny veľké pochopenie. Niekedy som si to ani neuvedomoval, že som stále preč, no keď mi v roku 1988 manželka pri príležitosti striebornej svadby po 25 rokoch oznámila, že na cestách som bol dokopy 7 rokov, 4 mesiace a pár dní, bolo to aj pre mňa ohromujúce.

Peter Kimijan

INZERCIA

Energetické poradenstvo pre domácnosti

Zdá sa vám, že vaša spotreba zemného plynu je vysoká? Plánujete v najbližšom čase rekonštrukciu vášho vykurovacieho systému a nevíete sa rozhodnúť ako? Chcete zatepliť váš dom a hľadáte spôsob a prostriedky?

Odpovede na tieto, ako aj na ďalšie vaše otázky môžete hľadať spoločne s naším **energetickým poradcom**.

Kde? V Zákazníckom centre SPP v Bratislave

Kedy? Každý **pondelok** v čase **od 14.00 do 16.00 hod.**

Čo ponúkame?

- Spolu zhodnotíme možnosti pri zmene vykurovania a poradíme vám pri výbere nového vykurovacieho systému,
- spolu sa pozrieme na ročnú spotrebu zemného plynu na vykurovanie, zhodnotíme tepelné straty a prediskutujeme ďalšie možnosti pri realizácii vhodných úsporných opatrení,
- poradíme vám pri výbere plynového kotla, poskytneme informácie o ich výrobcach a predajcoch, odporučíme vhodný kotol pre váš dom alebo byt,
- porovnáme náklady na palivo a na energiu pre rodinný dom (zemný plyn, elektrická energia, drevo, hnedé uhlie, koks, tepelné čerpadlo, propán),
- odborné rady, tipy a odporúčania, získate od nás **bezplatne**.

Nech sa páči – ste vítaní. Naš energetický poradca je tu pre vás.

Súčasťou edície Bratislava – Pressburg, ktorú vydáva Albert Marenčin – Vydavateľstvo PT, je aj kniha Igora Janotu Bratislavské rarity. Autor v nej približuje atraktívne kuriozity a kuriózne atraktivity starej Bratislavy. Požívame vás na krátku exkurziu....

POTOKY POD STARÝM MESTOM

Bratislava má jednu veľkú výhodu, ktorú si nie vždy uvedomujeme. Jej veľká časť, vrátane historického jadra, sa rozprestiera na úpätí Malých Karpát a tie boli odjakživa prirodzenou zášobárnou vody - čistej a chutnej.

Na svahoch je veľa výdatných prameňov, ich vody sa spájali a nakoniec sa vliali do Dunaja. Trasy týchto potokov sa dajú podľa konfigurácie terénu pomerne ľahko rekonštruovať aj dnes (na hradnom vrchu, na Slavíne, v okolí dnešných ulíc Holubyho, Palisády, Zochova, Kozia aj inde). Dokonca, keď v priestoroch dnešného Župného námestia stávali kostol a kláštor kapucínov, zamokrenú pôdu museli najprv odvodniť a vysušiť, lebo práve tu sa zlievalo niekoľko potôčikov.

Archeológovia nám poľahky dokážu osídlenie dnešného Hviezdoslavovho námestia už v dobe halštadskej, pred päť až šesť tisíc rokmi. Ľudia žili na brehu riečky, ktorá tadiaľto pretekala a vlievala sa do Dunaja. Potôčiky z karpatských návrší naplňali aj vodnú priekopu mestského fortifikačného systému. Staré Mesto sa však nerozkladalo na roviny, ale na svahu naklonenom k Dunaju, a tak sa zvažovala aj obranná priekopa. Aby však bol dostatok vody v každej jej časti, musela sa budovať kaskádovito a potrebnú výšku hladiny museli udržiavať prítoky z okolitých potokov.

Priekopa pritom neslúžila len na obranu. V čase pokoja, keď nehrozilo nijaké nebezpečenstvo zvonka, Bratislavčania v priekope chovali aj ryby a mládež sa sem chodila člnkovať.

Keď obranné múry a priekopa stratili význam a ich obruč mestu prekážala, múry sa rozobrali a voda z priekopy vypustila. Potôčiky však zostali. Museli však ísť pod zem. A že je to naozaj tak, dokázali archeológovia. Počas pamiatkovej obnovy dnešnej Mestskej galérie, teda pod Mirbachovým palácom, ale aj povedzme pod pivnicou domu číslo 3. na Bielej ulici našli pod pivničnými dlažbami na niekoľkých miestach skryté podzemné vodné toky. Tíško si tam zurčia a ešte tichšie, nebadane sa strácajú vo vodách Dunaja.

(vs)

Prešporský Pitaval

Frazeologizmus je ustálené slovné spojenie, ktoré v bežnom styku používame s úplnou samozrejmosťou, hoci ide o zvrät, ktorý má obrazný či prenesený význam. Vieme napríklad, že pod spojením „dobrý sluha a zlý pán“ sa myslí oheň. Frazeologizmus „oheň na streche“ zasa označuje hnev, svár, galibu, čiže skrátka čosi mimoriadne nepríjemné. A práve o ohni, či presnejšie o požiari a podpaľčstve je kriminálny príbeh, ktorý sa odohral na sklonku stredoveku.

Z požiariu mali ľudia vždy strach. Najmä v dávnych mestách požiare predstavovali neskrotnú a pustošivú silu, ktorá desila súčasníkov. Český historik Josef Macek vyrátal, že v rokoch 1502 – 1526 v Čechách a na Morave ľahlo popolom najmenej 2 000 mestských domov a zahynuli stovky ľudí. Červený kohút v uvedenom rozpätí 23 rokov vyčíňal najmenej v 30 mestách, a to takmer každoročne, napríklad len v Prahe sa vyskytlo aspoň osem hromadných požiari. V slovenskej historiografii zatiaľ nikto nevyčíslil, koľkokrát za ten čas horelo v Prešporke, Košiciach, Bardejove, Trnave, Banskej Bystrici, Levoči či iných mestách.

Vyšetrovanie a stíhanie podpaľča v Prešporke sa viedlo napríklad roku 1426. Išlo o istého Kolbla, ktorý pred súdnym konaním ušiel do Viedne. Prešporský súd na čele s richtárom Konrádom Kytzmagenom pri pátraní po delikventovi požiadal o pomoc viedenskú mestskú radu. Z listu Viedčanov, ktorý je datovaný 24. augusta 1426 a uložený v Archíve mesta Bratislavy, nie je však jasné, či Kolbla súdili alebo prepustili, resp. im utiekol, takže konečný verdikt v tomto prípade nie je známy.

Aspoň o niektorých požiariach sme však informovaní dosť podrobne, a to aj preto, lebo nešlo o prírodnú pohromu, ale o zlo-

myselný čin, ktorý bol predmetom súdneho procesu a následne jeho zaznamenania do súdneho protokolu. Otvorme teda najstarší súdny protokol mesta Prešporka, knihu zvanú Achtbuch, kde je na 37. strane zaznamenaný prípad podpaľča Andreja z Pukanca.

„Za richtárstva Hansa Lachenpergera, roku Pána 1511. Teda, v sobotu po Martinovi (15. novembra), roku Pána 1511, Andrej Straws z Pukanca, syn manželky Valentína Kramera, vypovedal, ako tu ďalej nasleduje. Teda, po prvé priznal, že istému Mikulášovi ukradol tesák a nôž. Teda, ďalej vypovedal, že pred 12 rokmi ukradol svojmu pánovi Weissawerovi 2 zlaté. Teda ďalej vypovedal, že svojmu otcovi ukradol 7 zlatých.“

Až po priznaní týchto nevelkých krádeží prišla na rad výpoveď, ktorá zásadným spôsobom priťažila Andrejovu vinu. „Teda, ďalej priznal, že neďaleko Pukanca pri veľkom kríži prišli k nemu traja komplici, ktorí ho nahovorili, aby spolu s nimi zašiel do Bátoviec, kde mali podpáliť dom Jakuba Schustera (Obuvníka). Potom sa však jeden z nich naľakal, nechcel s nimi zostať ani im pomáhať, a utiekol preč. Napokon sa teda v trojici pobrali do Bátoviec.“

Andrej Straws ďalej vypovedal, že práve on zohral hlavnú úlohu pri čine. Vlastnoručne založil a roznieť oheň v rožnom dome stojacom najbližšie k jazeru, odkiaľ sa plamene rozšírili na dom Jakuba Schustera. Keď napoludnie požiari ustal, podpaľči sa ukryli v lese, „kde prečkali až do noci a pod rúškom tmy sa rozišli každú svojou cestou.“

Týmito slovami sa zápis prípadu končí bez toho, aby bol zaznamenaný rozsudok. Vzhľadom na obvyklú súdnu prax sa však výsledok trestného stíhania voči Andrejovi z Pukanca dal predpokladať takmer s úplnou istotou, a to

PODPAĽAČ, KTORÝ SKONČIL V PLAMEŇOCH

Dobové znázornenie požiariu, ktorý oddávna patril medzi obávané a desivé pohromy.

bez ohľadu na skutočnosť, že zločin spáchal kdesi inde než v Prešporke. Keďže podpaľčstvo sa v minulosti považovalo za jeden z najodpudivších zločinov, už v staroveku sa trestal smrťou upálením. Táto zvyková obyčaj platila aj v právnom poriadku väčšiny stredovekých miest v celej Európe, a teda aj v dávnej metropole nad Dunajom.

A naozaj, zápis v komornej knihe mesta Prešporka z fiškálneho roka 1511/1512 v plnej miere potvrdil predpoklad o treste smrti pre podpaľča Andreja. Účtovný záznam mestského pokladníka je stručný, no výstižný: „Na deň panny Lucie (13. decembra 1511) som majstrovi katovi Hannsovi vyplatil 1 libru denárov za to, že po-

pravil upálením povozníka Andreja, ďalej za natahovanie na škriepce ešte počas výsluchu som vyplatil 60 denárov a ďalej 8 denárov za poleň na hranicu, čo činí spolu 1 libru, 2 šilingy a 8 denárov.“

Necelé štyri roky po Andrejovej poprave, na jar 1515 počas rokovania uhorského a poľského kráľa s vyslancami cisára Maximiliána vypukol v Prešporke obrovský požiari. Tentoraz však za trest nikoho nepopravili. Pôvodcami požiariu boli totiž neopatrní dvorania poľského kráľa. A v ich prípade platil iný meter spravodlivosti, než pre bežných smrteľníkov

Vladimír Segeš

SÚMRAK ZLATEJ HORÚČKY V BRATISLAVE II.

(pokračovanie z minulého čísla)

Veľkomožný pán de Liszty si zaobstaral retorty, banky, tégliky a ostatné predmety a základné suroviny, ktoré by mu mali pomôcť k dosiahnutiu vytúženého cieľa. Dlho si lámal hlavu nad tajomstvami alchymie, aby potom podľa protirečivých návodov mohol pristúpiť k vlastným pokusom. Venoval sa im celou svojou energiou a jemu vlastným ostrým dôvtipom. V podzemných miestnostiach sa varilo dňom i nocou. Zo starostlivo pozastieraných okien sa ešte za včasného rána predieralo svetlo a z komína sa neustále valil hustý čierny dym. Z domu sa šíriť pekelné zápachy. Tie naznačovali, že pán domu pracuje s kyselinou soľnou a arzénou-sírovou. Poverčiví ľudia z okolia boli presvedčení, že de Liszty obcuje s diablom. Domu sa vyhýbali v úctyhodnej vzdialenosti a prežehnávali sa.

Súčasne sa veľkomožný pán

spájal s inými, vo svete známymi alchymistami ako aj s pochybnými priekupníkmi zlata. Podozrenie vo verejnosti vzbudzoval najmä jeden neznámy zakuklený cudzinec. Prichádzal do domu na Laurinskej ulici večer čo večer a odchádzal vždy za briedzenia. Ako sa neskôr pri vyšetrovaní zistilo, tajomný muž chodil do laboratória na špeciálny zázračný žltý prášok, ktorý ako katalyzátor mal mať hlavný podiel na výrobe umelého zlata. Tento však z ruky nikdy nevydal. Použitie draho zaplatenej substancie malo umožniť získať destiláciou veľmi jemné zlato, na pohľad vzácnejšie ako uhorské alebo arabské. Vtedajšie metódy testovania ponúkaných zlatých šperkov alebo malých ingotíkov zlata bežnými zlatníkmi neumožňovali zodpovedne stanoviť nielen stupeň rýdzosti, ale ani to, či vôbec ide o pravé zlato. Na trhu sa darilo všelijakým imitáciám a obchod s najdrahším kovom narastal do neby-

valých výšok.

Po viacerých mesiacoch spolupráce sa záhadný cudzinec prestal v meste ukazovať a de Liszty bol odkázaný vyrábať si zlato sám. V tom čase dal do obehu niekoľko naposlady vyhotovených zlatých toliarov v presvedčení, že sú z pravého zlata. To sa mu však stalo osudným. Tak starosta, ako aj mestská rada si na de Lisztyho posvietili a toliare dali preskúmať najlepšimi odborníkmi. Výsledkom po viacstupňovej skúške bola úradná expertíza: toliare sú falošné! Štefan de Liszty bol na priamy rozkaz starostu zatknutý a internovaný do väzenia na hrad. Pri vyšetrovaní sa zistilo, že záhadný cudzinec mal síce v malej príručnej kapse uložené pravé zlato, ale toto slúžilo len na porovnanie vzhľadu výrobku.

Súd vymeral de Lisztymu veľmi mierny trest a po krátkej dobe bol prepustený zo žalára. Za falšovanie peňazí a zlata sa v tom čase dávalo niekoľko desaťročí trvajúc-

ce väzenie alebo dokonca až hrdelný trest. Obhajobou de Lisztyho bolo, že sám bol oklamán neznámym cudzincom. Ešte viacej azda zapôsobila intervencia jeho bývalých kumpánov, ktorých v minulosti veľkoryso hostil. Medzičasom sa totiž stali vysoko postavenými a vplyvnými občanmi. Zvyšok života strávil Štefan de Liszty na Kopčianskom kaštieli u svojich príbuzných – na ostatný svet zanevrel.

Súdny proces mal neblahé následky pre mnohých pokútnych výrobcov „zlata“ a jeho priekupníkov. Ich aktivita značne poklesla najmä zo strachu, že by ich tovar bol označený za falošný. Hlavné markízom de Liszty podnietená zlatá horúčka v meste sa výrazne ochladila.

Z pozostalosti Ovídia Fausta spracoval B. M. Ferjenčík

JAROVCE

V našom seriáli o jednotlivých mestských častiach dnes pokračujeme Jarovcami. Jarovce sú malou, ale významnou mestskou časťou, ktorá sa nachádza bezprostredne v hraničnom trojuholníku. Jarovce boli súčasťou strategickú obchodnej Jantárovej cesty. Od 16. storočia tu žijú predovšetkým Chorváti, kedy obec získala názov Chorvátska Ves. Zaujímavejší však bol nemecký názov - Kroatisch Jahrendorf a aktuálne slovenský - Jarovce.

Rozloha: 21,4 km²
Počet obyvateľov: 1 349
Starosta: Pavel Škodler
Zastúpenie politických strán v miestnej samospráve: 3 nezávislí kandidáti, 4 KDH, 1 NE, 3 SDKÚ-DS, 1 SMER, SMK-MKP, SZ

História Jaroviec

História dnešných Jaroviec sa píše od prvej polovice 16. storočia. Vtedy si tu Chorváti založili obec - Chorvátska Ves. Zaužíval sa však nemecký názov, keďže obec patrila do rakúskeho Kopčianskeho panstva a ten bol Kroatisch Jahrendorf.

Po Prvej svetovej vojne, kedy sa rozdeľovalo územie niekdajšieho Rakúsko-Uhorska, pripadli Jarovce susednému Maďarsku. Až po ďalšej svetovej vojne obec pripojili k Československu. Vtedy patrili Jarovce pod Rusovskú správu. Bratislavskou mestskou časťou sú od roku 1972.

Kultúra

V druhej polovici 18. storočia bol v Jarovciach vybudovaný kostol, ktorý nahradil malú kaplnku slúžiacu obyvateľom na konanie bohoslužieb. Existujú dve teórie vzniku kostola zasväteného svätému Mikulášovi. Podľa jednej si boží chrám vystava-

li samotní Jarovčania. Druhá je oveľa zaujímavejšia. Pánom územia Jaroviec bol v tom období gróf Mikuláš Eszterházy. Keď raz gróf Zichy prechádzal dedinou, videl, že obyvatelia sa modlili iba pri malej kaplnke. Upovedomil o tejto skutočnosti vlastníka - teda Eszterházyho - a ten dal vystavať riadny kostol. Kostol pochádza z rokov 1763 - 1765 a bol vystavaný v neskorobarokovom slohu.

S počiatku kostol nemal vežu, tú pristavali až o viac ako storočie neskôr - v roku 1884. Na sklonku Druhej svetovej vojny ju však zničili ustupujúci Nemci. Keď v roku 1970 prebiehala veľká rekonštrukcia kostola, vystavala sa aj nová zvonica, do ktorej boli zavesené dva zvony.

Zaujímavosťou Jaroviec je nepochybne baroková bažantnica, ktorá tu vznikla v druhej polovici 18. storočia. V tom čase boli takéto zariadenia moderné. Bažantnica má tvar nepravidelného šesťuholníka a pôvodne bola husto vysadená lipou malolistou. Ide o významný ekoprvek, kde žije množstvo vtákov a cicavcov, mnohé z nich sú zákonom chránené. V roku 2001 bol tento areál s rozlohou takmer 783 m² vyhlásený za chránené územie.

Šport a školstvo

Mestská časť Jarovce má spojenú základnú a materskú školu. Základná škola sa začala budovať v roku 1975 a prvýkrát sa v nej deti učili v školskom roku 1981/1982. Riaditeľstvo školy bolo v Rusovciach a budova poskytovala priestor pre 1. - 4. ročník. Dnes je už osamostatnená a má otvorené všetky triedy. V apríli 2004 sa materská a základná škola spojili.

Materská škola bola v roku 1948 zriadená na fare. O viac ako desaťročie sa škôlka presťahovala do Národnej školy. O niekoľko rokov sa opäť zariadenie sťahovalo, tentoraz do zrenovovaných bývalých kasární. Čoskoro však kapacita škôlky nepostačovala, a tak sa začala pristavba k

už existujúcej základnej škole. Novú materskú školu otvorili v roku 1980.

V Jarovciach funguje od roku 1890 Dobrovoľný hasičský spolok. Pôvodne neexistovala technika, ktorú by hasiči používali. Ako vodné zdroje slúžilo 70 otvorených studní. V roku 1913 si zakúpili prvú pojazdnú striekačku na konský záprah. Motorovú striekačku si kúpili vo vojnovom období - v roku 1941. Postupne sa hasičská technika rozrastala a dnes majú Jarovce okolo 115 dobrovoľných hasičov.

Okrem futbalového klubu má mestská časť Združenie technických a športových činností - ZO Jarovce. Toto združenie má strelnicu, ktorá je otvorená už 22 rokov. Trénujú v nej môžu deti, mládež i dospelí v oblasti športovej strelby. Strelnica má vnútornú vzduchovú strelnicu, vonkajšiu 50 metrovú strelnicu s krytými stavmi a 25 metrovú strelnicu.

Kostol sv. Mikuláša v Jarovciach

Foto: Miroslav Košířer

ROZHOVOR SO STAROSTOM PAVLOM ŠKODLEROM

O budúcnosti, aktivitách, splnených a nesplnených sľuboch, ale i problémoch Jaroviec sme sa rozprávali so starostom Pavlom Škodlerom.

Aké sú aktuálne problémy Jaroviec a ako ich riešite?

Trápi nás prekračovanie rýchlosti vodičmi, hlavne cudzincami, na Palmovej a Jantárovej ul. Preventívne to budeme riešiť umiestnením informačných meračov rýchlosti. Nemáme vyriešenú opravu a údržbu zvodidiel, ktoré kazia priaznivý dojem, na križovatke

ulíc Palmová, Jantárová a Ovocná. Cesty sú v správe magistrátu, Oddelenia cestného hospodárstva, pre ktoré oprava a náter nie sú rentabilné a na nové nemajú financie, zato už dva roky máme prísľub, že to zaradia do plánu činnosti.

Ďalší problém sú nelegálne skládky odpadu, ktoré likvidujeme podľa situácie. Tiež zaburinenie pozemkov, o ktoré sa vlastníci nestarajú a obťažujú tým okolie. K tomu máme pripravený návrh VZN, ktorý ešte zastupiteľstvo neschválilo. Ostatné menšie problémy riešime operatívne - poškodzovanie mobiláru, sprejeri a pod.

Keď ste nastupovali do funkcie, určite ste si dali niekoľko záväzkov, ktoré ste chceli za volebné obdobie splniť. Čo sa vám podarilo za uplynulé tri roky splniť a čo ešte do volieb stihnete?

Z volebného programu sme splnili: umiestnenie bankomatu v MČ, vybudovanie závor na železničnom prechode, vybudovanie chodníkov - na Jantárovej, Palmovej a Ovocnej ul. a vybudovanie chodníka z Mandľovej ul. po základnú

školu. Spravila sa čiastočná rekonštrukcia domu smútku, zabezpečili oslavy osemstého výročia prvej písomnej zmienky o Jarovciach, podporila sa kultúra - Festival zborov, mužský spevácky zbor MJD, ženský spevácky zbor Chorus Cantilena. Podporili sme záujmové organizácie - Združenie technických a športových činností, oboznamujeme občanov s činnosťou MiZ a MÚ prostredníctvom internetu, zlepšili sme údržbu a opravili cesty 3. a 4. triedy. Využili sme štruktúrne fondy - na vytvorenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja MČ, ktorý bol financovaný 5 % z prostriedkov MČ, zvyšok z prostriedkov fondov EU. Vykonal sme dotazníkový prieskum zameraný na rôzne oblasti v MČ pri tvorbe PHSR a zabezpečili sme stáleho príslušníka mestskej polície, tzv. okrskára, pre MČ.

Podarilo sa nám aj niektoré aktivity, ktoré neboli vo volebnom programe, ako nové vianočné osvetlenie (sponzorský dar), výmena okien a kúrenia v materskej škole, spravilo sa nové kúrenie aj v Kultúrnom dome a v budove MÚ. Vykonal sa vonkajšia oprava Hasičskej zbrojnice, oprava vnútornej a vonkajšej omietky na Kostole sv. Mikuláša, ktorý je kultúrnou pamiatkou. Spoluorganizovali sme Medzinárodné dni chorvát-

Územný rozvoj

V okolí Jarovského ramena plánovala spoločnosť Xiland výstavbu medzinárodného areálu, ktorý by bol miestom pre bývanie, obchod, zábavu, šport, cestovný ruch. Malo tu byť vytvorené prírodné kúpalisko s plážou a toboganom, promenáda, detský rekreačný areál, multišportová hala, ale ponechaný mal byť i priestor pre rybolov. Spoločnosť dostala minulý rok od štátneho podniku Vodohospodárska výstavba zmluvu na prenájom územia okolo jazera za smiešnu sumu 0,0166 € na 99 rokov. Teda 50 halierov v slovenských korunách mal stáť meter štvorcový na rok. Podpredseda vlády Dušan Čaplovič však pred niekoľkými dňami spornú zmluvu vypovedal a prepustil Romana Straku, dnes už bývalého riaditeľa Vodohospodárskej výstavby. Ako budú využité pozemky, sa momentálne nevie.

ANKETA:

Ako ste spokojný so životom v obci Jarovce?

Valika (56): Tak určite sa nájde veľa pozitívneho aj negatívneho. Za posledné roky sa trochu opravili cesty a chodníky, aj keď na komunikáciách je stále čo „dotahovať“. S čím som veľmi spokojná, je oprava nášho kostola, ktorý už naozaj potreboval investície. Veľmi ma však trápi stav nášho Jarovského ramena. Deje sa tu nehorázne znečisťovanie! Ľudia si robia z krásneho prírodného areálu čiernu skládku a vyvážajú sem najrôznejší stavebný odpad. Nemajú srdce! Nechápu, že v okolí žije množstvo živočíchov, rastú vzácne rastliny a celkovo má byť okolie ramena miestom pre oddych a rekreáciu?! Som zvedavá, kde sa budú o niekoľko rokov hrať ich deti! Myslím si, že breh by sa mal vyčistiť a upraviť, aby si tam mohli Jarovčania v pokoji posediť pri vode. A napokon dúfam, že sa konečne dorieši problém reštitútov, ktorí vlastnia pozemky okolo ramena.

Martin (40): Ja som v Jarovciach odmalička a nešiel by som odtiaľto. Máme tu nádhernú prírodu - krásne lužné lesy, s deckami, kým boli malé, sme chodievali k bažantnici a pod. Jarovce majú príjemný vidiecky ráz. Myslím, že keby tu bola väčšia disciplinovanosť, predovšetkým zo strany občanov a hlavne „prišielcov“, tak by tu bolo ešte lepšie.

Alica (32): Mám dve malé deti, ktoré ešte chodia do škôlky. Veľmi sa teším, že materská škola dostala nové okná a predovšetkým kúrenie. Nielen, že sa tým šetrí peniaze, ale starší syn chodil zo škôlky často prechladnutý. Má oslabenú imunitu a keď sa s kamarátmi zabudli pri hre pod oknom, hneď zostal na dva týždne doma chorý.

Samuel (50): Každý deň chodím autom a niektoré veci na cestách mi vždy zdvihnú adrenalín. Síce sa cesty trochu popláťali, ale stále nie sú v dobrom stave. Máme tu niečo, čo sa podobá na kruhový objazd, ale objazdom nie je. Asi trojmetrový kvetináč uprostred križovatky. Nie je síce označený, ale keď prídete na križovatku, neviete, ako sa máte správať. Niektorí dodržiavajú pravidlá ako na „kruháci“, iní nie. Už len čakám, kedy si tam niekto v zvýšenej rýchlosti, ktorá je u nás úplne bežná, s prepáčením „rozbije hubu“.

Michaela (27): Momentálne som spokojná. Jarovce sa v posledných rokoch vzchopili, zaviedol sa plyn, káblovka a naposledy aj kanalizácia. Zatiaľ je tu bezpečne a čo sa rôznych vplyvov na urbanizáciu týka, je samospráva zatiaľ odolná a odmietla viacero návrhov na rozširovanie obce smerom na Petržalku.

Veronika Ševčíková
www.jarovce.sk

DOMÁCE POHODLIE NIE JE ZADARMO

V minulom čísle sme priniesli niekoľko užitočných rád, ako znížiť spotrebu elektrickej energie a zároveň si zachovať pohodlie doma. Dnes pokračujeme ďalšími tipmi na úspory, medzi ktoré patrí aj novinka portálu o šetrení (www.setri.sk) – Mój účet.

Ide o nástroj na sledovanie, kontrolu a znižovanie nákladov v domácnosti. Táto nová funkcionálna slúži všetkým registrovaným používateľom, ktorí tak získajú prehľad o svojich uskutočnených platiach, ktoré majú stále k dispozícii pod drobnohľadom. Tieto výdavky sú prehľadne členené na jednotlivé kategórie podľa zamerania (doprava, kultúra, šport...). Systém vie členiť financie na jednorazové a opakované, umožňuje analýzu výdavkov v podobe podielu určitej kategórie na celkových výdavkoch a sledovať financie za stanovený časový interval. Aplikácia taktiež umožňuje viesť históriu stavov odberného miesta a je možnosť tak priebežne kontrolovať si svoju spotrebu elektriny v domácnosti a porovnať si ju s vyúčtovanou spotrebou vo faktúre. Všetky tieto časti majú prehľadný interaktívny graf (čiarový, resp. prstencový) pre získanie súhrnného prehľadu.

Samotná aplikácia Mój účet je rozdelená do troch hlavných záložiek (Vitajte, Moje financie, Moja elektrina), ktoré sú rozdelené do ďalších častí. Profil a správa odberných miest sú samostatnými záložkami aplikácie, ktoré sú nástrojom na úpravy, zmeny účtu.

DOMÁCE KINO

Kvalitný zvuk a obraz, ktorý si môžeme užiť doma, priviedol mnohých ku kúpe domáceho kina. Aj v prípade domáceho kina vypnuté neznamená vždy NAOZAJ VYPNUTÉ. Priemerná rodina zaplatí za „stand-by spotrebu“ takmer sedminu z celkových nákladov na elektrickú energiu.

Nastavte si automatické vypínanie

Niektoré moderné prístroje sú zabezpečené automatickým vypínačom, ktorý ponechá prístroj v pohotovostnej prevádzke (stand-by) približne hodinu a potom prístroj automaticky vypne.

Zabezpečte si zásuvkovú rozvodku

Pomocou zásuvkovej rozvodky s vypínačom môžete vypnúť niekoľko prístrojov naraz. Kvalitné zásuvkové rozvodky majú aj ochranu proti prepätiu, niektoré aj proti blesku.

POČÍTAČ

Zbavte sa čo najskôr starých a veľkých monitorov. Spotrebujú až o 75 % viac energie ako ploché obrazovky. Ak práve monitor nepoužívate na prácu, vypnite ho. Z hľadiska energetickej efektívnosti sú notebooky úspornejšie ako štandardné stolové počítače.

VETRANIE

Najúspornejším riešením je krátke a intenzívne vetranie. Ak máte dlho otvorené okná, ochladia sa steny a podlahy a uniká energia. Zatesnenie budovy zabraňuje úniku tepla. Pri tejto investícii je efektívne zmapovať najväčšie úniky termovíznym meraním pomocou termovíznej kamery.

VYKUROVANIE

V domácnostiach, ktoré využívajú elektrické vykurovanie, sa spotrebuje 3/4 energie len na kúrenie. Každý pridaný stupeň teploty zvýši náklady o približne 6 %.

ELEKTRICKÉ VYKUROVANIE

Elektrické vykurovanie je vhodné najmä pre objekty s dobrými tepelnoizolačnými vlastnosťami. V našich klimatických podmienkach spotrebujú domácnosti na vykurovanie 60 až 80 % z celkovej dodanej energie. Najväčší potenciál úspory energie je vo vykurovaní budov, keďže trvá v roku 6 – 9 mesiacov. Optimálne riešenie je kombinácia podlahového vykurovania s klimatizáciou, inštalovanou v strope miestnosti.

PRANIE

Práčka spotrebuje v domácnosti približne 11 % z celkovej spotreby elektrickej energie. Preto je dôležité rozhodovať sa pri kúpe podľa jej energetickej náročnosti, resp. hospodárnosti. Najhospodárnejšie spotrebiče sú uvádzané ako produkty v najvyššej energetickej triede, t.j. A alebo A+.

Perte s plným bubnom

Veľkosť práčky si zvolte podľa potrieb vašej domá-

cnosti. Ak naplníte bubon práčky iba do polovice, zvyšuje sa spotreba energie.

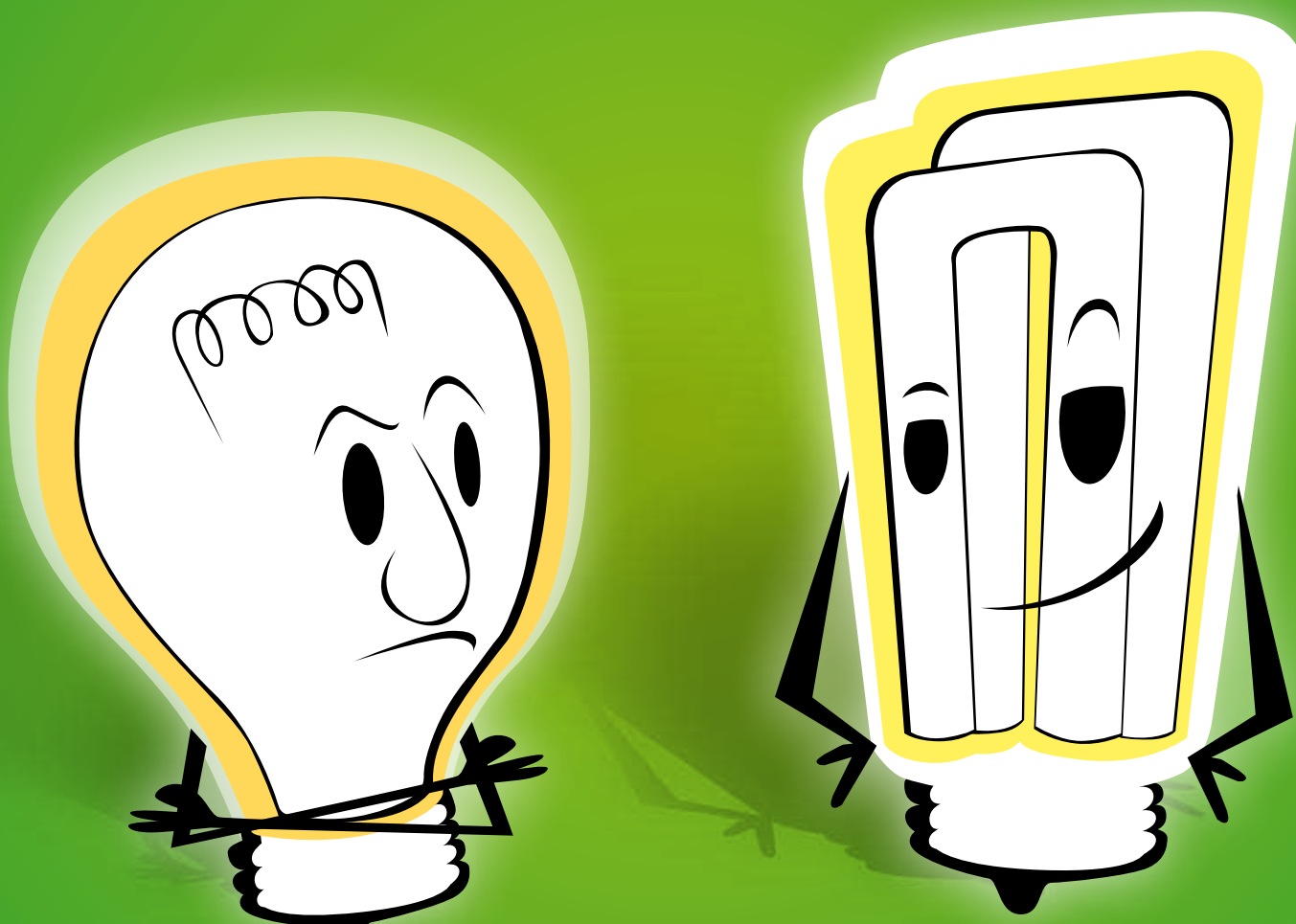
Predpieranie

Predpieranie používajte len v prípade veľmi znečistenej bielizne (napr. pracovný odev). Pred praním flaky ošetríte špeciálnymi prostriedkami (odstraňovače flakov, bieličlá).

Zvoľte správnu teplotu

Moderné pracie prostriedky sú účinné už pri nízkych teplotách. Správna teplota prania pre farebnú bielizeň je 30 – 40 °C. Bielizeň, ktorú možno vyvárať, je obvykle čistá už pri 60 °C.

Viac užitočných rád nájdete na www.setri.sk

Najlacnejšia energia je tá, ktorú ušetríme

BÁBKOVÉ DIVADLO NIE JE IBA PRE DETI

ROZHOVOR

s riaditeľom divadla
JÁNOM BRTIŠOM

Ing. Ján Brtiš sedí v stoličke „rozprávkového divadla“ už 24 rokov. Na strednej škole vystudoval elektrotechniku a neskôr navštevoval Vysokú školu ekonomickú. Úspešne riadil

di chod Bábkového divadla, no jeho snom je rozprúdiť život v divadle počas celého dňa. Jána Brtiša sme sa spýtali, čo si divadlo na tento rok pripravilo a po čom ako riaditeľ túži.

Ako ste sa vy s elektrotechnickým a ekonomickým vzdelaním stali riaditeľom bábkového divadla?

Omylom. V roku 1985 odchádzal ekonomický námestník tohto divadla do dôchodku. Vtedy som sem nastúpil na jeho miesto. V tej funkcii som zostal do polovice roku 1987, kedy bol odvolaný bývalý riaditeľ. Mal sem prísť riadiť ďalší umelec. Dovtedy bolo pravidlom, že umeleckú inštitúciu vedie umelecký pracovník. Dočasne ma však poverili vedením a to dočasne trvá doteraz. Dohodli sme sa s ministerstvom kultúry, pod ktoré sme vtedy patrili, že ja - ekonóm budem viesť divadlo a prijmem na post umeleckého šéfa osobnosť, ktorá bude umelecky smerovať divadlo. Ako umelecký šéf nastúpil Jozef Mokoš. Neskôr odišiel do dôchodku a ja som si zo súboru vybral Dušana Štaudera, s ktorým pracujeme dodnes. Myslím, že divadlo funguje celkom úspešne, nehovorím však, že je to vďaka mne. Je to vďaka umeleckému súboru, ktorý je kvalitný, máme tu mladých, perspektívnych a veľmi dobrých hercov - vynikajúcich hercov strednej aj staršej generácie. Divadlo má výhodu, že v Bratislave je Vysoká škola múzických umení a tým máme možnosť vyberať si kvalitných absolventov do umeleckého súboru.

Ste tu cez dvadsať rokov. Budova, v ktorej Bratislavské bábkové divadlo sídli, je stará - má vysoké stropy, veľké dvere... Čo sa za to obdobie, odkedy ste riaditeľom, v budove zmenilo?

Keď som do divadla v roku 1985 nastúpil, divadelná sála na Dunajskej ulici bola zatvorená.

Divadlo vlastnilo len zadnú časť objektu, zatvorenú divadelnú sálu a skladové priestory. V prednej časti bola len kancelária riaditeľa, všetko ostatné boli nájomné byty. V tom čase boli už od miestneho úradu ponúknuté náhradné byty, takže som to len pohol, aby nájomníci nové ubytovanie naozaj dostali. Budova sa vyprázdnila a Ministerstvo kultúry uvoľnilo finančné prostriedky na rekonštrukciu. Práca prebiehala vo veľmi obme-

zenom rozpočte. Mala tu byť do piatich rokov zastávka rýchlodráhy. Investovalo sa teda iba v nutnom rozsahu, aby sa mohlo začať hrať v týchto priestoroch. Divadelná sála bola od 70. rokov uzatvorená, pretože podľa znaleckého posudku hrozilo nadjaviskom spadnutie stropu. Hralo sa teda v A divadle na

Záhradníckej za rampami a potom v C divadle na Škultétyho, kde sú teraz Radošinci.

Našu sálu sme rekonštruovali od roku 1985 a v roku 1986 sme ju otvárali Gogolovým Plášťom v réžii Romana Poláka.

Je za vami úspešný rok s niekoľkými peknými premiérami. Čo chystáte pre divákov v novej sezóne?

Momentálne to je problém, pretože finančná situácia je zložitá. Od zriaďovateľa máme signalizáciu viazania 10 %, ale nakoniec vďaka prevádzkovej manažérke a ochote našich sponzorov máme prísľub finančných prostriedkov na nové projekty, a zároveň šetríme na prevádzkových nákladoch. V súčasnosti máme rozpracovanú novú škôlkohru. Teraz máme päť škôlkohier, s ktorými chodíme do nedivadelných priestorov priamo za deťmi. Tieto hry hrajú dvaja herci, s ktorými chodí jeden technik. Všetky naše predstavenia majú úspech - je to kus umenia.

Na základe rozhovorov a dopytu ľudí sme sa rozhodli zaradiť opäť do repertoáru tému Gašparka. Chceli sme gašparkiádu zinscenovať aj na počesť najväčšieho propagátora gašparkového divadla - zomrelého Antona Anderleho. Realizáciu škôlkohry Gašparko s Kubom v Kryštálovom kaštieli sme zadali dvom mladým autorkám - režisérke Musilovej a výtvarníčke Hrozovej. Prípravy inscenácie sú v záverečnej fáze a od konca septembra začíname skúšať.

Aktuálne chystáme výrobnú poradu inscenácie Figaro na motívy Barbiéra zo Sivilly s hudbou Rossiniho. Bude to komédia del'arte, ktorú režijne pripraví Michal Vajdička, v spolupráci s výtvarníkom Pavlom Andraškom, kostýmovou výtvarníčkou Janou Kurtigovou a Peter Mankovecký bude robiť hudbu. Je to inscenácia určená na festivaly -

bude textovo nenáročná, prevažovať bude hudba a umelecký prejav. Skúšať začíname 15. decembra tohto roka a vo februári 2010 by mala byť premiéra.

Z malých javiskových foriem pripravujeme Podjavorinskej Čin čina. Režirovať by ho mal Dušan Bajin a Roman Anderle bude robiť výtvarnú zložku. Hudbu a piesne by mal robiť Víťazoslav Kubička. Túto hru chceme uviesť v apríli.

V štádiu prípravy je Stravinského Príbeh vojaka. Do dramaturgického plánu radíme inscenácie pre deti, ale chceme naďalej pokračovať i v náročnejších tituloch.

Máte za sebou pekný festival bábkových divadiel Sused je najbližšia rodina. Ako ho výsledne hodnotíte? Bola vysoká návštevnosť, splnil festival očakávania?

My nemáte s návštevnosťou problémy. Väčšinou ide o organizované podujatia, ale aj večerné predstavenia boli plné. Mali sme tu Talianov, takže sála bola, samozrejme, obsadená. Na nich bola zvedavá aj odborná verejnosť, na Slovensku je naozaj problém niečo také vidieť. Ani ostatné súbory, ktoré hrali v poobedných hodinách, nemali o divákov núdzu.

Myslím si, že tento festival má svoju tvár, svoju tradíciu, ale aj svoju opodstatnenosť. Odozva od divákov je veľmi dobrá. Hrali sme i vonku, kde prišli mamičky s deťmi v kočíkoch a to je ten prvý kontakt dieťaťa s divadlom. Čím skôr sa do tohto kontaktu dostane, tým lepšie, pretože skôr začne vnímať divadlo. Aj keď najmenej deti majú ešte problém sústredene sledovať celé predstavenie, takouto formou si postupne zvyknú. Bábkové divadlo má aj úlohu vychovať deti, aby vnímali divadlo ako svoju vnútornú potrebu.

Na aké festivaly sa chystáte v tejto sezóne?

Mali sme ísť v októbri na festival do Záhrebu, ale bohužiaľ, sme to museli odriecť kvôli financiám. Mal to byť festival činoherný, do ktorého chcel organizátor podujatia doplniť aj program pre deti a mládež.

Tento rok na žiadny ďalší festival nepôjdeme. Naposledy sme boli v Kotore a budúci rok v októbri nás čaká Banská Bystrica. Teraz máme skúšobné obdobie a predovšetkým hráme v našom divadle. Pripravujeme mikulášske predstavenia, kde chceme rozšíriť ponuku. Minulý rok sme uviedli Arktos s mikulášskou témou. Je to ďalšie predstavenie s touto tematikou k predstaveniu Mikulášske čaro. K tomuto by sme chceli oprášiť predstavenie Luskáčik, ktorý má vianočnú tematiku.

Posledný novembrový týždeň a prvé dva decembrové týždne sú veľmi atraktívne a je veľká požiadavka na tieto predstavenia. Podniky sa postupne vracajú k myšlienke organizovania predstavení pre deti. Uvedomujú si potrebu sociálnej politiky a usporadúvania

aktivít pre svojich zamestnancov a ich rodinných príslušníkov.

Vašou túžbou je teda pritiahnúť do divadla staršie deti a dospelých. Prečo by sem mali prísť?

Prečo idú ľudia na animovaný film a páci sa im? Mám dvadsaťštyriročného syna, ktorý sa trhá za týmito filmami, lebo sú krásne. Ale veď sú kreslené, a teda určené pre deti, nie? Nie je to pravda! Animovaný film je určený pre každého a takisto aj bábkové divadlo je druh umenia, určený pre všetkých, čo majú radi divadlo.

Činoherné divadlá robia detské predstavenia a my tiež vieme pripraviť vyslovene dospelé bábkové inscenácie.

Je v prvom rade treba prísť, divadlo dá každému niečo iné. Sme rozdielni, odlišne vnímame vonkajší vnem a kultúru a každý si niečo iné odnesieme. Treba zahodiť zábranu, že nemám malé dieťa, s ktorým by som išiel do bábkového divadla. Keď som sem nastúpil, tak sa ozvali kamaráti, že sa prídu pozrieť na predstavenie, lebo majú malé deti, a hneď sa spýtali, či tu máme bufet. Nakoniec ich však predstavenie tak chytilo, že bufet už nebol zaujímavý.

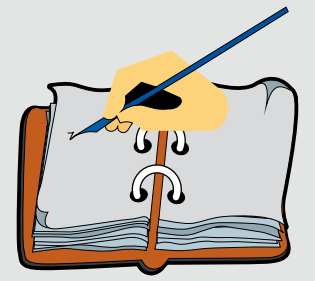
Je nejaká vysnívaná inscenácia, ktorú ste už dávno chceli spraviť, ale doteraz sa to nepodarilo?

Mám niečo vysnívané - spraviť tradičnú rozprávku formou komediálneho muzikálu. Jeden titul máme v súčasnosti rozpracovaný. Zatiaľ je to však vzdialenejšia budúcnosť, takže bližšie informácie nebudem prezrádzať.

Pri každej jednej inscenácii sa však snažíme, aby bola dobrá, no vždy nesie so sebou riziko. Riziko textu, tvorcov, ktorých zoberieme - režiséra, výtvarníka..., či sa im podarí všetko sklbiť. Divadlo je živý organizmus, ktorý sa snaží robiť niečo pre svojho diváka. Myslím si, že v Bratislave je široká ponuka kultúrnych podujatí a my potrebujeme mládež a dospelých navyknuť, aby chodili aj k nám.

Keď chodíme hrať do zahraničia, hráme doobeda pre školy a poobede pre dospelých. Takže v zahraničí to je bežné. U nás bohužiaľ pretrvávajú názor, že do bábkového divadla chodia len malé deti a ich sprievod. Druh - bábkové divadlo nie je určené pre najmenšie deti, je to druh umenia, tak ako činohra, opera alebo výtvarné umenie. Je určené pre všetky vekové kategórie. Gogolov Plášť, ktorým sme otvárali zrekonštruovanú sálu v roku 1986, bola inscenácia určená pre staršieho a dospelého diváka. Zámer robiť repertoár pre staršie vekové kategórie, stále máme, ale ekonomická situácia nám nedovoľuje ho rozvinúť. To je taká moja túžba - vytvoriť tu stredisko pre mládež, študentov i dospelých.

Veronika Ševčíková
foto Miroslav Košírer

12. október

Svetový týždeň dažďových pralesov
Svetový deň reumatizmu

13. október

Svetový deň zraku

15. október

Medzinárodný deň bielej palice

16. október

Svetový deň výživy
Svetový deň chrčtice
Deň nadriadených

17. október

Svetový deň úrazov
Medzinárodný deň boja proti chudobe

18. október

Svetový deň misií
Svetový deň monitorovania vody

19. október

Svetový deň proti bolesti

20. október

Svetový deň osteoporózy
Stredo európsky deň stromov

22. október

Medzinárodný deň porozumenia koktavosti

24. október

Týždeň odzbrojenia
Svetový deň informovanosti o rozvoji
Medzinárodný deň astronómie
Deň Organizácie Spojených národov

25. október

Svetový deň cestovín
Európsky deň občianskeho práva

Mestská časť Bratislava - Staré Mesto oznamuje zámer prenajať na základe obchodnej verejnej súťaže nebytové priestory o výmere 145,38 m² nachádzajúce sa na prízemí bytového domu súp. č. 4092, na ulici Krížna 38 v Bratislave. Podmienky obchodnej verejnej súťaže sú zverejnené na úradnej tabuli miestneho úradu a na internetovej stránke www.staremesto.sk.

Mestská časť Bratislava - Staré Mesto oznamuje zámer predať na základe obchodnej verejnej súťaže pozemok parc. č. 2830/15 - o výmere 17 m², druh pozemku: záhrady, katastrálne územie Staré Mesto. Podmienky obchodnej verejnej súťaže sú zverejnené na úradnej tabuli miestneho úradu a na internetovej stránke www.staremesto.sk.

V STAROM MESTE MENEJ VOLEBNÝCH OKRSKOV

Staromestská samospráva odporúča Staromešťanom, aby si pozorne prečítali oznámenie o mieste a čase konania volieb do Bratislavského samosprávneho kraja, ktoré dostanú v najbližších dňoch. Nie všetci totiž budú voliť tam, kde volili možno celé roky. Dôvodom je pokles počtu voličov (v r. 2001 ich bolo 40 397, v r. 2009 ich je 37 532). Preto aj počet volebných okrskov klesne z doterajších 38 na 34. V každom volebnom okrsku pritom spravidla býva 1 000 voličov.

Župné voľby sa uskutočnia 14. novembra 2009. Oznámenia o ich konaní s určením miesta a času však brigádnici začnú roznášať už v pondelok 12. októbra 2009. Mestská časť v tej súvislosti prosí všetkých Staromešťanov, aby sprístupnili svoje domy a označili si poštové schránky. V prípade, že tak nespravujú, hrozí, že im oznámenia nebudú doručené. V Starom Meste je bezmála 23-tisíc domácností, pri prezidentských voľbách aj eurovoľbách sa nepodarilo doručiť oznámenia vyše 3 500 oprávneným voličom - Staromešťanom.

Každý volič by mal dostať oznámenie o voľbách najneskôr 19. októbra 2009. Ak sa tak nestane, môže sa obrátiť na námietkovú kanceláriu (od 12. októbra 2009 začne pracovať na Stránkovom pracovisku - Front Office v sídle mestskej časti na Vajanského nábřeží č. 3). Tu môže nahliadnuť do zoznamu voličov a zistiť, či je v ňom zapísaný, resp. kde je jeho volebný okrsk.

Pripomíname, že nedoručenie oznámenia o konaní volieb neznamena, že volič nemôže ísť voliť. Treba prísť do volebnej miestnosti s platným občianskym preukazom. Ak je v ňom uvedené trvalé bydlisko v Starom Meste, volič bude dopísaný do zoznamu a bude mu umožnené dať hlas svojim kandidátom.

(pk)

16. október bol vyhlásený za Svetový deň výživy. Rozhodli sme sa, že vám prinesieme informácie o jednej zo základných a zároveň dôležitých zložiek potraviny. Ide o tuky, z ktorých si tvoríme dôležité látky, zásobnú formu energie a navyše - menia a zlepšujú chuťové podnety a vnemy. O dobrých i zlých tukoch sme sa rozprávali s doktorom Igorom Bukovským, odborníkom na zdravú výživu. Najstho môžete v Ambulancii klinickej výživy na Mýtnej 5 (www.akv.sk).

Keďže tuky výrazne ovplyvňujú chuť jedla, požívame ich viac, než v skutočnosti potrebujeme. Dôkazom ovplyvňovania chuti sú napríklad spôsoby spracovania zemiakov. Ak si upečiete zemiak v šupke a vypražíte hranolky, úprimne si odpovedzte, čo zjete radšej. Nadmerná konzumácia tukov má však celý rad negatívnych dôsledkov: nadváha a obezita, ateroskleróza,

ZDRAVIE S IGOROM BUKOVSKÝM

ŽIVOČÍŠNE TUKY VYMEŇTE ZA OLEJE

infarkty, mozgové porážky, niektoré druhy rakovín (prostaty, prsníka, pľúc, hrubého čreva), cukrovka...

Podstatné však nie je len množstvo, ale aj kvalita a zloženie prijímaných tukov. Naše bežné jedlá obsahujú prevažne nasýtené mastné kyseliny a chýbajú tie druhé - nenasýtené. Živočíšne tuky sú zložené najmä z nasýtených mastných kyselín a tie sú zodpovedné za väčšinu nepriaznivých účinkov tuku na ľudský organizmus. Rastlinné tuky a tuk niektorých tučných morských rýb (slede, makrely a lososy) je bohatý na nenasýtené mastné kyseliny, ktoré podporujú zdravie človeka niekoľkými spôsobmi.

Doktor Bukovský odporúča potraviny, ktoré obsahujú najlepšie tuk. Sú to olivy, avokádo, ľanové a sezamové semeno, orechy, arašidy, slnečnica, repka. Tuk týchto rastlín je ideálny, ak je vyrobený za studena a používa sa bez tepelnej úpravy. Vyrábajú sa však aj oleje, ktoré sú určené na použitie pri tepelnom

spracovaní potravín. Nenasýtené mastné kyseliny pri vysokých teplotách totiž ľahko prechádzajú reakciami, ktoré v nich zvyšujú koncentráciu škodlivých látok. Riziko vyprážania, fritovania a pečenia sa však dá minimalizovať. Používajte len oleje určené na tepelnú úpravu a jedlá, ktoré si vyžadujú veľké množstvo tuku, varte čo najmenej. Upraviť by ste mali aj dezertové recepty. Doktor Bukovský radí vyhýbať sa dezertom s tukovými plnkami. Do zákuskov by ste mohli použiť len 2/3 odporúčaného množstva tuku a do cesta pridať radšej olej, prípadne mäkký margarín, pretože čím je stužený tuk tvrdší, tým je horší pre srdce.

V našej oblasti je maslo veľmi obľúbenou nátierkou na chlieb. Pre srdce však predstavuje vysokú záťaž. Namiesto masla je vhodnejšie použiť kvalitný rastlinný margarín. Použiť však môžete aj výborné a zdravé alternatívy ako zrelé avokádo, arašidové maslo, sójové, fazuľové, makové či orechové nátierky... Telo sa vám určite poďa-

kuje, keď si namiesto ranné bieleho maslového chleba dáte čerstvý celozrnný chlieb namáčaný do misky s ochuteným olivovým olejom.

Pozor si však dávajte aj pri margarínoch. Používajte také, ktoré nezožltnú rýchlo a zožltnuté vrstvy nepoužívajte vôbec.

Napokon doktor Bukovský zhrňa: „V záujme ochrany zdravia srdca, ciev a prevencie rakoviny sú najbezpečnejšou formou tukov orechy, avokádo, arašidy a za studena lisované rastlinné oleje. Margaríny sú z pohľadu zdravia kardiovaskulárneho systému lepšou alternatívou oproti maslu vyrobenému z kravského mlieka. Správne zvolený kvalitný margarín obsahuje podstatne menej energie ako kravské maslo, a tým umožňuje z dlhodobého hľadiska znížiť riziko nadváhy a obezity. Navyše, moderné druhy margarínov obsahujú rôzne pridané zložky ako vitamíny, minerály, vlákninu či fytochemikálie.“

Veronika Ševčíková

PRÁVNÁ PORADŇA

Bývam v malom panelovom dome, kde sa nachádza iba 8 bytov. Bývame tam dve mladé rodiny a ostatné sú dôchodcovské páry. V bytovke neexistuje žiadna správa spoločných priestorov. Susedia o správcovi („bytovom družstve“) nechcú ani počuť. Rovnako tak nechcú počuť ani o SVB. Bytovka pomaly chradne a nikdy tam nebola robená revízia či oprava. Niekoľkokrát som sa pokúšal o zriadenie SVB, ale márne. Susedia si zmluvu ani len neprečítali, tvrdili že v čase krízy to nie je dobré... Ako som spomínal, bývame tam dve mladé rodiny a úplne by stačilo, keby naši starší susedia len prispievali do fondu opráv.

Ako v takomto prípade postupovať? Existuje nejaký spôsob ako „prinútiť“ susedov k podpisu zmluvy o SVB, alebo aspoň k starostlivosti o spoločné priestory?

ďakujem Martin

Predmetnú problematiku upravuje zákon č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v platnom znení. Tento zákon stanovuje, že správou domu je obstarávanie služieb a tovaru, ktorými správca alebo spoločenstvo zabezpečuje pre vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome

- prevádzku, údržbu, opravy a udržiavanie spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, príslušenstva,
- služby spojené s užívaním bytu alebo nebytového priestoru,
- vedenie účtu domu v banke,
- vymáhanie škody, nedoplatkov vo fonde prevádzky, údržby a opráv a iných nedoplatkov,
- iné činnosti, ktoré bezprostredne súvisia s užívaním domu ako celku jednotlivými vlastníkami bytov a nebytových priestorov v dome.

Správu je možné vykonávať prostredníctvom spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome alebo prostredníctvom správcu. Správ-

com je právnická osoba alebo fyzická osoba podnikateľ, ktorá má v predmete podnikania alebo v predmete činnosti správu a údržbu bytového fondu.

Na správu domu nesmú byť dohodnuté súčasne viaceré formy správy domu. Na správu v jednom dome môže byť uzavretá zmluva len s jedným správcem alebo len jedna zmluva o spoločenstve.

Z obsahu citovaného zákona č. 182/1993 Z.z. vyplýva, že na správu v bytovom dome musí byť zriadené buď spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov alebo správu musí vykonávať správca.

Keďže citovaný zákon nerieši situáciu, že správa domu nie je vykonávaná vôbec, avšak tento faktický stav nie je v súlade s citovaným zákonom, sú dané podmienky, aby ste sa na súde domáhali voči ostatným vlastníkom bytov a nebytových priestorov nahradenia prejavu ich vôle. To znamená, že spôsobom, ako „prinútiť“ ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov, aby bola správa v dome vykonávaná je podanie ža-

loby voči nim, v ktorej budete žiadať nahradenie ich prejavu vôle uzavrieť buď zmluvu o správe so správcem alebo uzavrieť zmluvu o spoločenstve vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

Ivan Švec
advokát

INZERCIA

Dvojtyždenník Bratislavský kuriér vydáva Staromešťan, s.r.o. Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@skurier.sk, E-mail: redakcia@skurier.sk, tel. č.: 02/ 544 377 81 Inzercia: inzercia@skurier.sk. Adresa redakcie: Ventúrska č. 4, 811 01 Bratislava. Tlač: Versus, a.s. Bratislava, www.versusprint.sk Distribúcia: bezplatne do všetkých domácností a firiem v Bratislave. Registrované MK SR: EV3820/09.

HC SLOVAN BRATISLAVA

ROZPIS DOMÁCICH STRETNUTÍ NA MESIAC OKTÓBER:

HC SLOVAN Bratislava – Dukla Trenčín **nedeľa 11. októbra o 17:00 hod.**

HC SLOVAN Bratislava – Hk Spišská Nová Ves **nedeľa 18. októbra o 17:00 hod.**

HC SLOVAN Bratislava – SVK 20 **piatok 23. októbra o 18:00 hod.**

HC SLOVAN Bratislava – MHk 32 Liptovský Mikuláš **utorok 27. októbra o 18:00 hod.**

PREŠPORSKÁ KUCHYŇA

Centrum mesta niekto nazval „jednou veľkou reštauráciou.“ Je to tak, na každom rohu je reštaurácia, kaviareň, bar či pub. Radi v nich vyesdávame, zabávame sa. Výber gastronomického zariadenia sa začína zvyčajne odporúčaním – buď vám dajú tip známi alebo sa o reštaurácii dozviete z médií.

Nielen skvelé jedlá od výmyslu sveta nájdete u Rolanda. Ako „bonus“ vám pribalí eleganciu a romantiku. V parteri secesnej budovy v centre mesta postavenej v roku 1911 pre potreby eskontnej banky sa kaviareň po prvýkrát objavila už v štyridsiatych rokoch. S krátkymi prestávkami slúži gastronómii dodnes. Roland Restaurant Café sa svojou neopakovateľnou atmosférou stala jedným z najobľúbenejších miest posedenia obyvateľov i návštevníkov Bratislavy.

Azda k tomu prispela aj romantická legenda o rytierovi Rolandovi, ktorý kraluje na vrchole fontány. Tradičného ochrancu výsad stredovekých miest a patróna mestských privilégií prijali Bratislavčania natoľko, že o jeho zázrač-

BRAVČOVÁ PANENKA POD ROLANDOM

nej schopnosti vymysleli hneď niekoľko legend. Tá najznámejšia hovorí o tom, že Rolandova fontána na Hlavnom námestí má zázračnú schopnosť pohybu. Vraví sa, že socha rytiera na vrchole piliera sa dokáže otočiť okolo svojej osi.

Svojím mečom pritom pozdraví každú zo štyroch svetových strán, aby tak požehnal mestu, ktoré ochraňuje. Nech už je to tak, či onak, po návšteve majstrov kuchárov u Rolanda iba dodáme, že isto by si na dnešnej ponuke pochutil aj slávny rytier v zbroji.

Postup:

Bravčovú panenku umyjeme, odblaníme a nakrájame na 200g kúsky. Nakrájanú panenku naložíme do zmesi soli, čierneho korenia, oleja a grilovacieho korenia. Necháme odležať v chladničke minimálne 3 hodiny. Potom dáme mäso na rozpálenú panvicu a opekáme 1-2 minúty z každej strany. Mäso vyberieme a dáme ho zapiecť do rúry pri 180 stupňoch Celzia na 7-9 minút.

Medzitým si pripravíme zelerové pyré. 800 g zeleru ošúpeme a nakrájame na kocky. Uvaríme v osolenej vode do mäkka. Po uvarení zeler rozmixujeme na pyré a pridáme 0,1 l šľahačky a čerstvo nastrúhaný cesnak. Znovu dobre rozmixujeme.

Dobrá chuť želá šéfkuchár Radoslav Patorek.

(buj)

Bravčová panenka so zelerovým pyré (pre 4 osoby)

Suroviny:

800 g bravčovej panenky
800 g zeleru
0,1 l šľahačky
1/4 strúčika cesnaku
hrubá morská soľ
mleté čierne korenie
grilovacie korenie
olej

Ozdoba:

cherry paradajky
na stopke, bazalka,
balsamico cream

NÁMESTIE SKRÁŠLI 280 RODODENDRONOV

Na hranici Rybného a Hviezdoslavovho námestia sa nachádza zeleň, ktorá nebola dlhé roky udržiavaná, pričom ide o miesto s vysokou frekvenciou návštevníkov i obyvateľov Bratislavy. Keďže zeleň bola zanedbaná, magistrát sa rozhodol priestor zrevitalizovať. Už čoskoro tam budú rozvoniavať rododendrony.

„Zeleň na námestí bola neudržiavaná, zarastená burinou, niekoľko rokov neboli ošetrované stromy, dosádzané a okopávané

kríky. Kameninové nádoby začali slúžiť niektorým našim spoluobčanom ako smetné nádoby na odpad. Začali sa tam hromadiť skládky, pod mostom prespávali nepripravení občania,“ vymenúva dôvody revitalizácie pracovníčka magistrátu Mária Račková.

Doteraz už boli priestory, v ktorých sa nachádzala zeleň, vyčistené – vyviezli sa tri veľké kontajnery biologického a iného odpadu. Kto pozná danú oblasť vie, že pod rozbuštenými kríkmi bolo množstvo odpadkov – papierov,

plastových obalov, fliaš. Stromy spoločnosť Carni Herba orezala a ošetrila. Doplnil sa substrát a vysadili sa kríky. Zvolené boli exotické a príťažlivé rododendrony. Čo do počtu nás bude tešiť 280 vysokých bielych rododendronov, 155 vysokých červených, 90 kusov vysokých bielych druh Rhododendron hybridum a dosadených je aj 100 kríkov Ligustrum vulgare zastreihnutých do kociek, ktoré poznáme pod ľudovým názvom vtáčič zob. Mimo kríkov na námestí pribudnú aj dva stromy Koelre-

teria fastigiata. Po odovzdaní zrevitalizovaných plôch sa ďalej bude o priestor starať magistrát hlavného mesta v rámci údržby zelených plôch vo vlastníctve Bratislavy. „Predbežný rozpočet na celkovú revitalizáciu priestoru - vyčistenie od kríkov a buriny, likvidácia odpadu, ošetrovanie stromov, doplnenie substrátu, výsadba, mulčovacia kôra - je 35 000 eur,“ doplnila Račková.

(vs)

DUCHOVNÉ SLOVO

Veľmi často a rád sa človek v spomienkach vracia späť, zvlášť do svojho detstva, najmä, ak vyrastal v usporiadanej rodine. Také šťastie som mal aj ja. Otec a mama, napriek vekovému rozdielu, boli ľudia dialógu vo vzťahu k sebe i nám deťom. Na matke spočívala teda celá výchova detí. Každé malo inú povahu, iné priority hodnôt. A napriek všetkým týmto konštatovaniam sa rád vraciam späť do spomienok. Nikdy som nemal kľúčik na krku, naopak vždy sme mali matku pre seba a dvere boli otvorené a vedeli sme si vždy nájsť bezpečie domova včas, keď hrozili nebezpečenstvá – z pohľadu dieťaťa v jeho obrovských problémoch vzťahov medzi deťmi. Majú takúto možnosť aj dnes deti? Majú deti bezpečné zázemie rodinného života, harmonického manželstva rodičov? Nie je dnes dieťa vystavené príliš rýchlemu skoku do samostatnosti a spoliehania sa na seba samé v tom zhone života a žiaľ aj cez neusporiadaný vzťah rodičov, ktorý často hovoria o tom, že je dobré ak je dieťa samostatné a oni nemajú pocit viny vo vzťahu k nemu, ak nie sú manželia. Vraj papier je zbytočný. Veľa sa o tom hovorí, názory sú rôzne. Ja som len trochu narysoval dnes niekoľko otázok, ktoré sa mi vynárajú cez spomienku na mojich rodičov. A prečo práve teraz? Lebo v prvých dňoch októbra si vždy viac uvedomujem dôležitosť dňa, ktorý znamenal aj pre mňa veľa, hoci som ešte nejstvoval. Bol to svadobný deň mojich rodičov a tam niekde cez založenie papiera požehnaného aj Bohom bol začiatok našej rodiny a aj mojich šťastných spomienok na nich, keď už nie sú medzi nami. Bol by som rád, keby podobné spomienky vďaka rezonovali vo všetkých deťoch dneška, budúcich dospelákov.

(pokračovanie v budúcom čísle)

Daniel Dian
šéfredaktor Duchovného pastiera

PRVÁ PREŠPORSKÁ PIVOTÉKA

Už dávno neplatí, že pivo je nápoj futbalových zápasov či miestnych zábav. Priaznivci tohto moku si dnes môžu vybrať z množstva druhov, pričom niektoré konkurujú kvalitným vínam či destilátom. Originálne belgické piva už môžu

naďenci nájsť aj v prvej pivotéke na Slovensku. Eleganciu nápoja podávaného v jedinečných pohároch, ocenia hlavne dámy a hostitelia spoločenských stretnutí. Ku každému z belgických pív sa totiž vyrába špeciálny pohár, ktorý skve-

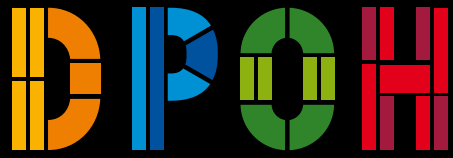
lo dopĺňa jeho chuť a arómu. Zároveň robí z každej príležitosti jedinečný gurmánsky zážitok.

V pivotéke sa zároveň snažia šíriť kultúru pitia piva a informovať o jeho výrobe a histórii. Aktuálne je v ponuke Prešporskej pivotéky

takmer 50 druhov belgických pív. K nim postupne pribudnú piva slovenských a českých mini pivovarov a pivné špeciality z ďalších krajín. Okrem piva sú k dispozícii aj špeciálne poháre, ktoré podporujú výnimočnosť a chuť jednotlivých

druhov. Knihy o pive či pivná kozmetika sú ďalším spštením ponuky pre priaznivcov tohto nápoja.

(pk)

MESTSKÉ DIVADLO

OKTÓBER

www.mestskedivadlo.sk
www.bkis.skBKIS
BRATISLAVSKÉ
KULTÚRNE
A INFORMAČNÉ
STREDISKO

MESTSKÉ DIVADLO P. O. HVIEZDOSLAVA - UMELECKÁ SCÉNA BKIS

Dario Fo a Franca Rame

OTEVŘENÉ MANŽELSTVÍ

17. 10.	19.00 h	sobota	DPOH Mestské divadlo
StudioDva Praha		Režie: Patrik Hartl	Hrajú: Karel Roden, Jana Krausová, Marian Roden
Zúfalo jedovatá tragikomédia o odvrátenej strane lásky.			Vstupné: 13 € / 392 Sk, 11 € / 331Sk
Predpredaj a informácie: www.bkis.sk, www.ticketportal.sk			

ROZPRÁVKA O 7 KOZLIATKACH

18. 10.	15.00 h	nedeľa	DPOH Mestské divadlo
Divadlo bez opony, Banská Bystrica			
Rozprávka plná vtipných rýmov vhodná pre najmenších škôlkarov, ako aj pre deti z prvého stupňa základných škôl.			Vstupné: 3 € / 90,40 Sk
Predpredaj a informácie: www.bkis.sk, www.ticketportal.sk			

Alan J. Lerner, Frederick Loewe

MY FAIR LADY /ZE ZELŇÁKU/

25. 10.	19.00 h	nedeľa	DPOH Mestské divadlo
Městské divadlo Brno		Režie: Stanislav Moša Hudba: Karel Cón	
Hrajú: Martin Havelka / Karel Janský, Alena Antalová / Jitka Čvančarová / Petra Jungmanová / Markéta Sedláčková, Zdeněk Bureš / Jiří Tomek, Zdeněk Junák / Ladislav Kolář a ďalší			
Slávny americký muzikál je posunutý do brnenského prostredia a používa miestne nárečie - hantec. Vtipnú úpravu inscenácie sprevádza osemčlenný živý orchester.			Vstupné: 16 € / 482 Sk, 14 € / 422 Sk

KOSA

27. 10.	19.00 h	utorok	DPOH Mestské divadlo
Divadelní spolek Frída, Brno		Scenár a réžia: Jakub Nvota	Hrajú: Božidara Turzonovová, Radim Novák a Martin Trnavský
Skvelá komédia, v ktorej exceluje Božidara Turzonovová a predstavenie sprevádza živá jazzová kapela.			Vstupné: 10 € / 301 Sk, 8 € / 241 Sk
Predpredaj a informácie: www.bkis.sk, www.ticketportal.sk			